

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva



Bakalářská práce

**Právní postavení zvířete v novém občanském
zákoníku**

Aneta Tenklová

© 2016 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Aneta Tenklová

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Právní postavení zvířete v novém občanském zákoníku

Název anglicky

Legal Status of Animals in New Civil Code

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je zpracovat právní postavení zvířete v novém občanském zákoníku č. 89/2012 Sb., kde jsou identifikovány názory občanů v praktické části. Dílčím cílem je dotazníkovým šetřením zjistit názory občanů na současné právní úpravu postavení zvířete. Cílem praktické části je ověřit teoretické poznatky.

Metodika

Shromáždění podkladů

Roztřídění teoretické části podle klíčových znaků

Podrobný popis analyzovaných částí

Shrnutí podkladů pro praktickou část

Komparace teoretických poznatků a výzkumu

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

zvíře, občanský zákoník, o.z., právní postavení, soukromé právo

Doporučené zdroje informací

další literatura po dohodě

HULMÁK, M. 2014. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014). Komentář. C. H. Beck, 2014. 978-80-7400-287-8

KOUKAL, P. – ZAHOŘOVÁ, E. – NOVOTNÝ, P. *Nový občanský zákoník. Náhrada škody*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5165-8.

MÜLLEROVÁ, H. – STEJSKAL, V. *Ochrana zvířat v právu*. Praha: Academia, 2013. ISBN 978-80-200-2317-9.

RYŠÁVKOVÁ V., BENÁTČANOVÁ P., PRUDÍKOVÁ D., KORBEL F. *Nový občanský zákoník úplně pro všechny*. Grada, 2014. 978-80-247-5157-3

SPÁČIL, J., a kol. 2013. Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976-1474). Komentář. C. H. Beck, 2013. 978-80-7400-499-5

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA J. a kolektiv. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek III*. Wolters Kluwer, 2014. 978-80-7778-546-7

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA J. a kolektiv. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek I (obecná část)*. Wolters Kluwer, 2014. 978-80-7478-370-8

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA J. a kolektiv. *Občanský zákoník – Komentář – Svazek VI*. Wolters Kluwer, 2014. 978-80-7478-630-3

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 26. 10. 2015

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 02. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Právní postavení zvířete v novém občanském zákoníku“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14.3.2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Janě Borské, vedoucí mé bakalářské práce, za její rady, připomínky a podněty při zpracování mé bakalářské práce.

Právní postavení zvířete v novém občanském zákoníku

Souhrn

Bakalářská práce se podrobně zabývá právní úpravou postavení zvířete v novém občanském zákoníku č. 89/2012 Sb.

Práce nejprve stručně popisuje historii právního postavení zvířete. Poté se již teoretická část zaměřuje na jednotlivá ustanovení v paragrafovém znění. Práce vymezuje pojem zvířete a kategorie zvířat v novém občanském zákoníku. Dále se práce zaměřuje se na právní úpravu omezení vlastnického práva a nálezů zvířete, které nemá vlastníka, plody zvířat, služebnosti související se zvířaty a právo nájemce chovat zvíře v bytě. Velmi důležitou problematikou, kterou se práce podrobněji zabývá, je škoda způsobená zvířetem a náhrada při poranění zvířete.

Vlastní část práce se zaměřuje na zjištění a identifikaci názorů občanů na novou právní úpravu. Názory respondentů jsou získávány pomocí dotazníkového šetření. V práci je stanoveno několik hypotéz. Následně dochází k ověření teoretických poznatků v praxi a celkovému shrnutí právní úpravy. Ze zjištěných nedostatků v právní úpravě jsou navrženy opatření k jejich odstranění.

Klíčová slova: zvíře, občanský zákoník, právní postavení, soukromé právo, škoda způsobená zvířetem, náhrada při poranění zvířete

Legal Status of Animals in New Civil Code

Summary

This thesis deals with the legal status of animals in the new Civil Code no. 89/2012 Coll.

Firstly, thesis briefly describes the history of animals in the legislation. Thereafter, the theoretical part focuses on the individual provisions of the animal in the paragraph wording. Thesis defines the term animal and The categories of animals in new Civil Code. Thesis also focuses on the Restrictions on ownership, An animal without a master, Finding animal for which it is obvious that has the owner, The fruits of the animals, Servitude related with animals and The lessee's right to behave a pet in the apartment. The thesis in detail deals with a very important issue such as Damage caused by animals and Compensation for injury to the animal.

Own part of the thesis focuses on the finding and identification of citizens' views on the new legislation. Data are collected via questionnaire. Several hypotheses are defined. Afterwards, the verification of theoretical knowledge in practice and the overall summary of the legislation follow. There are proposed measures to eliminate them from the identified shortcomings in the legislation.

Keywords: animal, Civil Code, legal status, private law, damage caused by animals, compensation for injury to the animal

Obsah

Seznam zkratk	10
Seznam grafů.....	11
1. Úvod.....	12
2. Cíl a metodika práce	13
2.1 Cíl.....	13
2.2 Metodika	14
2.2.1 Shromáždění podkladů	14
2.2.2 Dotazníkové šetření	14
2.2.3 Vyhodnocení	16
3. Historie právního postavení zvířat	17
3.1 V zahraničí	17
3.2 Na území ČR.....	17
4. Právní postavení zvířete v občanském zákoníku č. 89/2012 Sb.	18
4.1 Vymezení pojmu zvíře v novém občanském zákoníku.....	18
4.2 Ustanovení o zvířatech v novém občanském zákoníku	18
4.3 Omezení vlastnického práva	19
4.4 Kategorie zvířat.....	21
4.5 Zvířata bez pána	21
4.6 Nález zvířete, které má vlastníka	22
4.7 Plody zvířat	23
4.8 Služebnosti související se zvířaty.....	24
4.8.1 Služebnost stezky a průhonu	24
4.8.2 Právo pastvy	24
4.9 Právo nájemce chovat zvíře v bytě.....	25

4.10	Škoda způsobená zvířetem	26
4.10.1	Náhrada škody způsobené zvířetem	28
4.10.2	Soudní rozhodnutí	29
4.11	Náhrada při poranění zvířete	30
4.12	Exekuce zvířete	31
4.13	Kupní smlouva zvířete.....	31
5.	Vlastní práce	33
5.1	Vyhodnocování otázek.....	33
5.1.1	Všeobecné otázky.....	33
5.1.2	Otázky k vlastnictví zvířete.....	35
5.1.3	Otázka k vymezení pojmu zvíře v novém občanském zákoníku	37
5.1.4	Otázky k omezení vlastnického práva.....	39
5.1.5	Otázky týkající se nálezu zvířete.....	40
5.1.6	Otázky o právu nájemce chovat zvíře v bytě	42
5.1.7	Otázky týkající se škody způsobené zvířetem.....	43
5.1.8	Otázky k náhradě při poranění zvířete	46
5.1.9	Závěrečná otázka.....	47
5.2	Otázky ke zjištění znalosti nové právní úpravy	48
6.	Diskuze	49
7.	Závěr	51
8.	Seznam použité literatury	53
8.1	Odborná literatura	53
8.2	Právní předpisy.....	53
8.3	Internetové zdroje.....	54
9.	Přílohy.....	57

Seznam zkratk

ČAK	Česká advokátní komora
o.z.	Občanský zákoník č. 89/2012 Sb.

Seznam grafů

Graf 1: Jste muž nebo žena?	33
Graf 2: Kolik je Vám let?	33
Graf 3: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?	34
Graf 4: Kde bydlíte?	34
Graf 5: Vlastníte nějaké zvíře?	35
Graf 6: Kolik zvířat vlastníte?	35
Graf 7: Jaké zvíře vlastníte?	36
Graf 8: Co pro vás vaše zvíře znamená?	36
Graf 9: Souvisí vaše zaměstnání se zvířaty?	37
Graf 10: Jak si myslíte, že je zvíře definováno podle nového občanského zákoníku?	38
Graf 11: V horkém letním počasí uvidíte v uzavřeném autě trpící zvíře (pes...) - co uděláte?	39
Graf 12: Obtěžuje vás nějaké zvíře (a s ním spojené okolnosti) v okolí?	39
Graf 13: Co budete dělat, když vaše zvíře uteče na jiný pozemek?	40
Graf 14: Co uděláte při nálezu zvířete, kde je zjevné, že má vlastníka (ale neznáte ho)?	41
Graf 15: Budete chtít zaplatit nálezný?	41
Graf 16: Po jaké době můžete nabýt vlastnického práva ke zvířeti?	42
Graf 17: Setkal jste se se zákazem chovu zvířete v bytě?	43
Graf 18: Cizí zvíře zničí vaší věc. Na co máte nárok?	44
Graf 19: Odpovídá vlastník zvířete za škodu způsobenou zvířetem, které se vlastníkovi zatoulalo?	44
Graf 20: Pokud se prokáže nezanedbání, může se někdy vlastník zvířete náhrady škody zprostit?	45
Graf 21: Na co máte nárok, pokud vás cizí zvíře zraní nebo vám způsobí nehodu?	46
Graf 22: Pokud vám cizí zvíře zraní vaše zvíře, máte nárok na:	47
Graf 23: Zvyšuje nový občanský zákoník právní postavení zvířete a představuje posun k větší ochraně zvířete a jeho potřeb?	47
Graf 24: Znalost nové právní úpravy	48

1. Úvod

Bakalářská práce se zabývá právním postavením zvířete v zákoně č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku, který nabyl účinnosti 1. ledna 2014. Práce se zaměřuje na právní postavení zvířete z pohledu soukromoprávního. Současná právní úprava se snaží přiblížit moderním zahraničním předpisům, které zvíře považují za samostatnou právní kategorii, za bytost cítící bolest.

Vztah mezi zvířetem a člověkem je zakotven hluboko v minulosti. Přesto ale zvíře bylo předmětem právních úprav pouze výjimečně. Občanský zákoník se odklání od dosavadního pojetí původního občanského zákoníku č. 40/1964 Sb., kde zvíře bylo považováno za věc. Nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb. právní status zvířete zvyšuje. Živé zvíře má podle této úpravy zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Právní předpisy o věcech lze na zvíře aplikovat jen v případě, pokud to nebude odporovat povaze zvířete. Mrtvé zvíře se z právního hlediska stále považuje za věc.

Problematiku zvířat a jejich ochranu upravují také veřejnoprávní zákony. Na rozdíl od veřejnoprávních zákonů se nový občanský zákoník zabývá problematikou zvířat především z hlediska vlastnického práva a jeho ochrany. Pojetí zvířete je v občanském zákoníku širší oproti úpravě ve veřejnoprávních předpisech. Občanský zákoník nebere ohled pouze na zvíře, ale také na jeho vlastníka a zohledňuje i jejich emoční pouto.

Práce se zaměřuje na detailní analýzu jednotlivých ustanovení v občanském zákoníku související se zvířaty. V bakalářské práci je nejprve krátce popsán historický vývoj právního postavení zvířete ve světě a v České republice. Dále je vymezen základní pojem zvířete a v jakých částech občanského zákoníku se ustanovení o zvířatech nachází. Práce se zabývá úpravou omezení vlastnického práva v souvislosti se zvířetem, kategoriemi zvířat, zvířaty bez pána, problematikou nálezu zvířete a úpravou plodů zvířat. Popisuje i další související ustanovení v občanském zákoníku, např. právo chovat zvíře v bytě nebo služebnosti. Práce podrobněji řeší náhradu škody způsobenou zvířetem a související judikaturu. Zabývá se náhradou při poranění zvířete. Dále je v práci řešena problematika exekuce zvířete a kupní smlouvy.

2. Cíl a metodika práce

2.1 Cíl

Cílem bakalářské práce je zpracovat právní postavení zvířete v novém občanském zákoníku č. 89/2012 Sb. se zaměřením na jednotlivá ustanovení o zvířeti v paragrafovém znění.

Dílčím cílem je zjištění a identifikace názorů občanů na právní postavení zvířete podle zákonné úpravy se zaměřením na hypotézy:

- 1) občanský zákoník právní postavení zvířete zvyšuje a představuje posun k větší ochraně zvířete a jeho potřeb,
- 2) znalost nové právní úpravy je nedostatečná,
- 3) osoby žijící v domě vlastní více zvířat než osoby žijící v bytě

a ověření teoretických poznatků v praxi. Dalším dílčím cílem je srovnání staré a nové úpravy a celkové shrnutí nové právní úpravy.

Aplikačním cílem je zjištění případných nedostatků v právní úpravě a navržení opatření k jejich odstranění (návrh úpravy zákona).

2.2 Metodika

2.2.1 Shromáždění podkladů

V teoretické části bude zvolena kvantitativní metoda – sběr dat, tedy studium písemných a elektronických forem dokumentů, zákonů, literatury, soudních rozhodnutí, judikátů, komentářů k občanskému zákoníku, internetových odkazů, které povedou k vypracování práce. Tato metoda bude použita za účelem získání základních informací a seznámení se s novým právním postavením zvířete v občanském zákoníku.

Následně dojde k prostudování těchto dokumentů a roztřídění:

- a) podle právní síly právních předpisů,
- b) podle klíčových znaků

a poté se v rámci teoretické části popisnou metodou provede analýza právních textů.

2.2.2 Dotazníkové šetření

Cílem získání dat ve vlastní části práce bude zjistit objektivní názory a informace od veřejnosti - k tomu poslouží dotazníkové šetření.

Na sestavení dotazníku bude vybráno několik stěžejních otázek, týkajících se problematiky právního postavení zvířete a praktických zkušeností.

Dotazník bude vytvořen ve dvojí podobě se stejnými otázkami. Jeden typ dotazníku bude vytvořen pomocí internetové služby survio.com. Respondentům bude rozeslán pomocí elektronické pošty a sociální sítě. Druhý typ dotazníku bude v tištěné podobě předáván osobně, který bude sloužit pro blízké osoby, pro které bude tento typ jednodušší a bližší na vyplnění. Mezi respondenty budou také starší osoby, které počítač nevlastní nebo neovládají, tudíž tento typ bude pro ně nejpříjemnější nebo nutný.

Celý dotazník bude anonymní, v úvodu dotazníku bude prohlášení o zaručení anonymního získání dat a také potvrzení, že získaná data slouží pouze pro vědecké účely této práce. Podobu dotazníku bude možno spatřit v příloze.

2.2.2.1 Otázky

Pro získání informací od respondentů bude zvoleno předem stanovených 23 otázek. U dotazníku bude snaha volit otázky stručně, konkrétně, jasně a srozumitelně s možností vyjádřit vlastní názor respondentů.

2.2.2.2 Typy otázek

Otázky budou rozčleněny do částí, které budou korespondovat nové právní úpravě se specifiky vyjádřenými v novém občanském zákoníku.

Většina otázek bude uzavřená. Výhodou tohoto typu otázek bude přehlednost, jednoduchost a rychlost jejího vyhodnocení. Na druhou stranu, vytváření a vymýšlení některých typů odpovědí, jak je nejlépe vystihnout, bude složité a zdlouhavé. Odpovědi u tohoto typu otázek se budou skládat například z dichotomických otázek (muž/žena). Většina otázek bude také složena z výběrových otázek, kde respondenti vyberou z jedné možné odpovědi (otázky ohledně vzdělání, věku, definice zvířete v novém občanském zákoníku apod.). Dotazník také bude obsahovat výčtové otázky, kde bude možnost volit z více odpovědí (otázka na náhradu při poranění zvířete a další). (Dotazník-online, 2007)

Čtyři otázky budou otevřené pro zjištění podrobnějšího a vlastního názoru lidí na problematiku (jaké zvíře vlastníte a další). Výhodou otevřených otázek bude vyjádření se vlastními slovy u dotazovaných a rozšíření možností odpovědí. Nevýhodou může být občasná nečitelnost písma od dotazovaných, pokud se jedná o dotazník v tištěné podobě. Jedna z těchto otevřených otázek bude na vyplnění číslem (kolik zvířat vlastníte), jinak ostatní budou na vyplnění textem. (Dotazník-online, 2007)

2.2.2.3 Výběr respondentů

Výzkum se zaměří na co nejširší populační vzorek. Vzhledem k vybraným hypotézám bude dotazníkem cíleně oslovena mladší i starší generace, vzorek osob s nižším i vyšším vzděláním.

Jednotlivé otázky budou zaměřeny na vlastníky zvířat, chovatele zvířat, zaměstnance nebo podnikatele pracující se zvířaty.

2.2.2.4 Volba otázek

Téma otázek bude zaměřeno na problematiku právního postavení zvířete a vypracováno pomocí různých typů otázek. Cílem zvolených otázek bude nejen získat potřebná data, ale také snaha seznámit respondenta s informacemi o nové právní úpravě občanského zákoníku spojené se zvířetem a zlepšit jeho znalosti dané problematiky.

Nejprve budou zvoleny všeobecné otázky, které budou sloužit k získání základních informací o respondentech pomocí otázek na jejich pohlaví, věk a typ bydliště.

Dále se již otázky zaměří na jednotlivé kapitoly v práci. Bude zde snaha získat názor jednotlivých respondentů ke každé problematice uvedené v práci. Část otázek se bude zaměřovat na názor respondenta, jiná na zjištění znalostí respondentů s danou problematikou.

2.2.3 Vyhodnocení

Vyhodnocení dotazníku bude vytvořeno pomocí grafů, které budou vytvořeny v Microsoft Office Excel, s podrobným komentářem, který bude analyzovat a vyhodnocovat jednotlivá data od respondentů. Vyhodnocení bude provedeno pomocí funkce filtrace na stránce [survio.com](https://www.surveymonkey.com) k vyhledání vazeb mezi zjištěnými údaji.

Na základě zjištěných dat získaných z dotazníkového šetření od respondentů proběhne potvrzení nebo vyvrácení hypotéz.

Komparací teoretických a praktických dat dojde ke shrnutí a zhodnocení současné právní úpravy zvířete v novém občanském zákoníku. Dále budou navrženy opatření ke zjištěným nedostatkům.

3. Historie právního postavení zvířat

3.1 V zahraničí

Nejstarší právní úpravy související se zvířaty pochází ze Starověkého Předního východu z 21. - 14. stol. př. n. l. Zákony Lipit-Ištarovy řešily náhrady škod způsobených na domácích zvířatech jinou osobou než vlastníkem. Zákony z Ešnuny se zabývaly odpovědností za poranění člověka nebo zvířete zvířetem. Zvíře je také zmiňováno v obsáhlém Chamurappiho zákoníku pocházející z Mezopotámie z 18. století př. n. l., který upravoval náhrady škod na zvířatech a způsobených zvířaty. V antické říši Zákony dvanácti desek z 5. století př. n. l. řešily otázky vlastnického práva a náhrady škod a nezabývaly se ochranou samotných zvířat. V období středověku a novověku v Evropě právní úpravy v souvislosti se zvířaty převzaly z římského práva řazení zvířat mezi věci. V současné době se ve většině států Evropské unie zvíře již nepovažuje za věc, ale za živého tvora, bytost cítící bolest. Na Slovensku však stále ještě přetrvává právní postavení zvířete jako věci. (Müllerová, Stejskal, 2014)

3.2 Na území ČR

V období do 19. století se objevovaly právní úpravy v souvislosti s řešením škod způsobených dobyt看em a zvěř. Jednotlivá panství vydávala úpravy, které byly motivovány hospodářským užitkem zvířat. Císařský patent č. 946/1811 Sb. z. s., obecný zákoník občanský obsahoval řadu ustanovení o zvířatech včetně odpovědnosti toho, kdo zvíře poštvál nebo podráždil. Nařízení č. 31/1855 říšského zákoníku se stalo nejstarší právní normou na ochranu zvířat proti týrání.

Právní postavení zvířete v předchozí právní úpravě v občanském zákoníku č. 40/1964 Sb. nebylo výslovně upraveno. Tento zákoník platný do 31. prosince 2013 považoval zvířata za věci. Přesto to ale neznamenalo, že by se se zvířetem mohlo libovolně zacházet. Zvířata byla chráněna veřejnoprávními zákony, které měly přednost před obecnou úpravou o zvířatech. V zákoníku č. 40/1964 byla také zdůrazněna obecná prevenční povinnost – chovatel musel zabezpečit své okolí před škodou, které by mohlo být způsobeno zvířetem (například pes na vodítku s náhubkem, plot kolem pozemku). (Müllerová, Stejskal, 2014)

4. Právní postavení zvířete v občanském zákoníku č. 89/2012 Sb.

4.1 Vymezení pojmu zvíře v novém občanském zákoníku

Občanský zákoník č. 89/2012 Sb. změnil podle vzoru právních úprav jiných vyspělých evropských zemí právní status zvířete a definoval ho následovně: „*Živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor.*“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 494) Profesor Karel Eliáš, který se podílel na přípravě nového občanského zákoníku, použil charakteristiku zvířete z díla Tomáše Akvinského. (Menschik, 2013) Přestože živá zvířata se podle nové právní úpravy nepovažují za věc, platí na ně ustanovení týkající se hmotných věcí, pokud se to nepříčí s uvedenou definicí. (Švestka, Dvořák, Fiala a kolektiv, 2014) Toto odvěcnění zvířat souvisí s ekologií a etikou ochrany zvířat. (Důvodová zpráva, 2012)

Zvíře v o.z. je definováno nezávisle od předpisu veřejnoprávního - zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, který definuje zvíře jako „*každého živého obratlovce kromě člověka (nikoli však plod nebo embryo)*“. (Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 3) a dále uvádí, že „*zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka*“. (Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, preambule) Tento zákon upravuje podmínky, organizaci a činnost veřejné správy na úseku ochrany zvířat a související vztahy s právníckými a fyzickými osobami.

Na rozdíl od veřejnoprávního předpisu je v soukromoprávní úpravě zvíře pojato v širším hledisku, jsou to „*nejen obratlovci, ale i bezobratlí*“. (Důvodová zpráva, 2012, s. 120). „*Takto široké vymezení zvířete znamená, že zvířetem je například mravenec, vážka, včela, moucha, komár, ba i blecha, protože tento hmyz má smyslové orgány, jež mu umožňují vidět, dotýkat se nebo cítit (včela i komár hledají svou potravu čichem)*“. (Švestka, Dvořák, Fiala a kolektiv, 2014, s. 1166)

4.2 Ustanovení o zvířatech v novém občanském zákoníku

Ustanovení o zvířatech se nachází v různých částech občanského zákoníku. Definice zvířete je uvedena v o.z. v části první - obecné části v hlavě čtvrté Věci a jejich rozdělení v § 494.

Nejvíce ustanovení v souvislosti se zvířaty nalezneme v části třetí Absolutní majetková práva. V hlavě druhé Věcná práva v dílu třetím Vlastnictví je řešena problematika omezení vlastnického práva a nabytí vlastnického práva ke zvířeti. Nachází se zde také jednotlivé kategorie zvířat a ustanovení o plodech zvířat. V dílu pátém Věcná práva k cizím věcem jsou řešeny služebnosti. V některém případě může mít zvíře význam i v právu dědickém, které je uvedeno v hlavě třetí Dědické právo, a to v § 1594 Zřízení odkazu zůstavitelem a v § 1646 Důvody vydědění, dědění potomků.

V části čtvrté Relativní majetková práva jsou ustanovení o zvířatech v hlavě druhé Závazky z právních jednání upravující právo nájemce chovat v bytě zvíře a dále v hlavě třetí Závazky z deliktů je řešena škoda způsobená zvířetem a náhrada při poranění zvířete.

4.3 Omezení vlastnického práva

Předchozí právní úprava v občanském zákoníku č. 40/1964 Sb. v § 127 zakazovala pouze pronikání chovaných zvířat na sousedící pozemek. Současná právní úprava používá termín vnikání zvířat, zákaz se tedy vztahuje i na případy, kdy na pozemek jiného vlastníka pronikají myši nebo škodlivý hmyz ze zanedbaných sousedních pozemků. (Důvodová zpráva, 2012)

Imise v souvislosti se zvířaty představují pronikání zvířat, hluk (např. štěkot psa), zápach, prach, plyny, stínění nebo odpad související s chovem zvířat na pozemek sousedící nebo jiný nehledě na vzdálenost. Výraz imise má svůj původ v latině (*immissio*), v překladu znamená vpuštění, vhnání či vnikání. (Spáčil, Hrabánek, 2015)

Přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka je zakázáno „*bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod*“. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 1013) Imise přímé znamenají, že jsou přímo přivedeny na postižený pozemek. Jedná se například o včelín, který je umístěn tak, že včely vylétávají přímo na sousední pozemek či úmyslné vechnání drůbeže na pozemek sousední. Vlastníci si ale právo přivádět imise na pozemek mohou dojednat. Nepřímé imise jsou zakázány, pokud překračují míru přiměřenou místním poměrům. Mezi nepřímé imise patří například samovolné vniknutí zvířete (kočka, volně vypuštěná venkovská drůbež). (Spáčil, Hrabánek, 2015)

Soudní rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR z roku 2015 sp. zn. 22 Cdo 3940/2014 uvádí, že judikatura k občanskému zákoníku č. 40/1964 Sb. ve věcech imisí je v zásadě použitelná i pro současnou právní úpravu. (Nejvyšší soud ČR, 2015)

Podle důvodové zprávy mezi právní prostředky na ochranu vlastnického práva proti zásahům souseda patří žaloba zdržovací, kterou vlastník použije nejčastěji, případně je připuštěna žaloba na odstranění. Žaloba zdržovací se uplatňuje, pokud zásah, který je neoprávněný, stále trvá nebo pokračuje. Nepoužívá se, kdy již nehrozí bezprostřední nebezpečí, že se bude opakovat (hluk se již utiší). (Pavlorková, 2016)

Chráněn je i vlastník chovaného zvířete, které pronikne na cizí pozemek. Podle § 1014 o.z. má vlastník právo vstoupit na cizí pozemek, aby zvíře mohl stíhat. Vlastník pozemku má povinnost zvíře vydat nebo umožnit vlastníkovvi zvířete vstup na pozemek. V případě, že tak neučiní, jedná se o neoprávněné zadržení zvířete. (Důvodová zpráva, 2012)

Pokud zvíře nebo roj včel nebo vstup a stíhání zvířete způsobilo škodu, dle § 1014 odst. 2 o.z. má vlastník pozemku právo na náhradu škody. Pokud však roj včel vletí do cizího úlu, který je již obsazený, vlastník tohoto úlu k roji nabude vlastnické právo a není proto povinen k náhradě. Chování vlastníka narušeného pozemku by mělo být v souladu s dobrými mravy. Vlastník sousedního pozemku, na které zvíře vnikne, může zvíře vyhnat, případně chytit nebo zavřít, pokud je to nutné. Pokud dojde ke škodě na zvířeti, škůdce odpovídá za vzniklou škodu. Škoda vzniklá na postiženém pozemku, či při odchytu zvířete, musí být vlastníkem zvířete nahrazena vlastníkovvi postiženého pozemku. Vlastník zvířete také nahrazuje případné náklady související s péčí o zvíře. V případě, kdy se vlastník pozemku brání proti útoku zvířete, které vniklo na pozemek a napadlo ho, a nebezpečí nevyvolal nebo nemohl jinak odvrátit, za vzniklou škodu by nebyl odpovědný. (Spáčil, Hrabánek, 2015)

Problematika s obtěžováním včelami je velmi složitá. Nelze jim zcela zamezit vstup na cizí pozemky, protože jsou velmi užitečným hmyzem. Přesto ale znamenají velké nebezpečí pro alergiky či osoby při četném pobodání, kdy dochází k přímému ohrožení na zdraví a životě. Nelze zcela ovlivnit jejich chování kvůli mnoha faktorům (počasí, roční období), a proto je těžké popsat nežádoucí míru jejich aktivit. (Spáčil, Hrabánek, 2015)

4.4 Kategorie zvířat

Občanský zákoník uvádí několik kategorií zvířat. Základní rozdělení pro své potřeby úpravy vlastnického práva je na zvířata domácí a divoká. Divoká zvířata jsou podle soukromého práva druhem, který žije výhradně nebo z velké části ve volné přírodě. Domácí zvířata jsou podle o.z. zvířata, která žijí s člověkem. Můžeme chovat domácí i divoká zvířata. Chovaná zvířata se dělí na zvířata zkrocená a zajatá podle zvyku na člověka. Další rozdělení na zvířata hospodářská a v zájmovém chovu je podle účelu chovu. (Důvodová zpráva, 2012)

Veřejnoprávní zákon - zákon na ochranu zvířat proti týrání řeší případy, kdy je zvíře týráno, opuštěno, ponecháno v nebezpečí. Tento zákon rozlišuje pro své potřeby různé kategorie zvířat (chráněná, zvláště chráněná, domácí, chovaná, lovená). Další veřejnoprávní zákony, jako například zákon o myslivosti, o ochraně přírody a krajiny nebo o zoologických zahradách pojmají kategorie a skupiny zvířat také odlišně. (Důvodová zpráva, 2012)

4.5 Zvířata bez pána

„Divoké zvíře je bez pána, dokud žije na svobodě“. (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 1046) Mezi divoká zvířata patří spárkatá zvěř, například divoké prase, srnec, jelen a další zvířata bez vlastníka žijící ve volné přírodě. Vlastnictví pozemku na tuto skutečnost nemá vliv. V novém občanském zákoníku pojem zvěř není zmíněn, je vymezen v § 2 písm. b) zák. č. 449/2001 Sb., o myslivosti. (Spáčil a kolektiv, 2013)

Divoké zvíře může být i zajato, pokud to nevyklučují jiné veřejnoprávní zákony. Další způsob nabytí divokého zvířete do vlastnictví je například smlouvou nebo děděním. Tímto nabytím se divoké zvíře zařadí do kategorie zajatých. Pokud zajaté zvíře získá svobodu a jeho vlastník ho okamžitě a neustále nehledá, například vyhotovením oznámení o úniku zvířete nebo slibem odměny, zvíře se stane zvířetem bez pána. Pokud je však zvíře označeno způsobem, že lze vlastníka zjistit, toto ustanovení se na něj nevztahuje. Jde například o tetování, čipování, příp. jiné označení. (Důvodová zpráva, 2012)

Původně divoké zvíře se stává zkroceným za podmínky vytvoření pevného zvyku k návratu ke svému pánovi a neexistence fyzické překážky, aby zvíře nemuselo být drženo v zajetí. Toto zvíře se drží u člověka, protože již od mládí bylo takto vychováno nebo bylo

postupně ochočeno. Jedná se například o sokola, jelena nebo srnce. (Spáčil a kolektiv, 2013)

Pokud vlastník zkrocené zvíře nestíhá, nezadržuje nebo uplynula přiměřená doba šesti týdnů k návratu zvířete, pak se toto zvíře podle § 1047 o.z. stává zvířetem bez pána. Toto zvíře si smí vlastník přivlastnit na soukromém pozemku a kdokoli, když se zvíře nachází na veřejném statku.

Na domácí zvířata se nevztahují ustanovení o zkrocených a zajatých zvířatech. Domácí zvířata ve volné přírodě nežijí vůbec (kůň) nebo na výjimky (holub), tyto zvířata se přidružují člověku. Opuštěné domácí zvíře je podle § 1048 takové, kde se ho jeho vlastník úmyslně zbavil nebo vyhnal. Toto pravidlo se vztahuje i na zvířata v zájmovém chovu, chovaná pro jiný účel než užitek, jako například společník a pro potěšení. (Důvodová zpráva, 2012)

Divoká zvířata chovaná v zoologických zahradách nebo ryby v rybnících patřící soukromým subjektům nejsou podle § 1049 o.z. zvířata bez pána. Nezáleží, zda patří vlastníkovvi zoologické zahrady nebo případně jiným subjektům, například soukromým. Problém nastává, když je při povodních protržena hráz soukromých rybníků. Ryby mohou uniknout do jiných soukromých rybníků, vodních toků nebo do přehrad. Pokud se ryby dostanou z jednoho soukromého rybníka do druhého, nastává bezdůvodné obohacení jiného soukromého rybníka, a proto je majitel povinen je vrátit nebo poskytnout peněžní náhradu. (Švestka, Dvořák, Fiala a kolektiv, 2014)

4.6 Nález zvířete, které má vlastníka

§ 1058 o.z. uvádí, jak postupovat v případě nálezů zvířete, u kterého je zjevné, že má vlastníka. Pokud nebude možné zjistit pomocí čipu, štítku, tetování či jiného označení umístěného na zvířeti, komu zvíře vrátit, nález se bez zbytečného odkladu ohlásí obci. Ustanovení se týká domácích zvířat, přičemž zvířata zjevně určená k zájmovému chovu mají zvláštní úpravu, nevztahuje se na divoká zvířata. (Spáčil a kolektiv, 2013)

Zvláštní úprava je u zvířat v zájmovém chovu. Zvíře v zájmovém chovu definuje Evropská úmluva o ochraně zvířat zájmového chovu č. 19/2000 Sb. m. s. jako zvíře pro potěšení a jako společníka drženího člověkem. (Spáčil a kolektiv, 2013) Důvodová zpráva

uvádí, že doba nabytí vlastnického práva ke zvířeti se zkrátila oproti předchozí právní úpravě z důvodů narůstajících nákladů pro nálezce zvířete či obec.

V praxi nejčastěji nálezce pouze oznámí nález zvířete obci. Po nálezci se nemůže žádat, aby zvíře chytil, ale nálezce to může učinit. Jinak odchyt zajišťuje obec v souladu s veterinárním zákonem. Nález zvířete obec podle § 1053 o.z. veřejně vyhláší. V případě, že se vlastník ztraceného zvířete do dvou měsíců o zvíře přihlásí, zvíře musí být vydáno vlastníkovi po úhradě nákladů a nálezného. Obec nemá povinnost zřídit útulek, ale v rámci své samostatné působnosti ho zřídit může, nejčastěji situaci řeší využitím služby soukromých útulků. Zvířecí útulek má po uplynutí čtyř měsíců od předání, pokud se nikdo v této době o zvíře nepřihlásí, právo se zvířetem volně naložit, nejčastěji nalézt mu nového vlastníka. Občanský zákoník ale způsobuje problémy starostům především v menších obcích při umístění zvířat. Péče o nalezená zvířata, která obec umístí do útulků, znamenají pro obec vysoké finanční zatížení za každé umístěné zvíře, které bylo nalezeno v katastru obce. (Švestka, Dvořák, Fiala a kolektiv, 2014)

Další možností je, že nalezené zvíře po ohlášení obci zůstane v péči nálezce. Nálezce podle § 1059 odst. 1 o.z. může nabýt vlastnického práva ke zvířeti po uplynutí dvou měsíců od vyhlášení nálezů zvířete obcí. Pokud nálezce zvířete podle § 1059 odst. 2 o.z. a § 1060 o.z. do dvou měsíců prohlásí, že zvíře nabýt nechce, přechází zvíře na obec, na jejímž území bylo nalezeno. Obec většinou následně zvíře umístí do zvířecího útulku a začne plynout již uváděná čtyřměsíční lhůta.

Poctivému nálezci náleží podle § 1056 o.z. nálezné, a to ve výši 10 % z ceny zvířete. Nálezné nebo nabytí vlastnického práva podle § 1061 o.z. nenáleží tomu, kdo nalezené zvíře neoznámí, přisvojí si jej před stanovenou lhůtou nebo jinak poruší své povinnosti. Nálezné a s tím případné spojené ocenění zvířete znamená především pro malé obce další finanční zatížení.

4.7 Plody zvířat

K plodům zvířat se přistupuje stejně jako k plodům věcí movitým. Plody zvířat budou náležet vlastníku zvířete, jedná se například o mláďata, vlnu, vejce nebo mléko. Pokud byla ujednána odměna z oplodnění zvířete, náleží vlastníkovi zvířete odměna. Zákon ale neřeší situaci, kdy dojde k nechtěnému oplodnění zvířete a zda vlastník zvířete nebude muset zaplatit škodu za nechtěné oplodnění. (Spáčil a kolektiv, 2013)

4.8 Služebnosti související se zvířaty

4.8.1 Služebnost stezky a průhonu

Zvířata jsou v novém občanském zákoníku zmíněna také u služebností. § 1274 o.z. uvádí, že stezka slouží k chůzi nebo k dopravě lidskou silou, oprávněný nemá právo jezdit na stezce motorovými vozidly, vjíždět na zvířeti nebo používat zvířata k vláčení břemen. (Švestka, Dvořák, Fiala a kolektiv, 2014) Právo stezky slouží i členům rodiny oprávněného a osobám, které ho navštěvují, jako například poštovní doručovatel nebo opravář. Neměl by zde být problém s doprovázejícími menšími zvířaty.

Služebnost průhonu umožňuje hnát zvířata nebo jezdit na zvířatech přes služební pozemek. Jedná se o hospodářská zvířata (např. kráva, kůň, slepice) pro zlepšení zemědělského využití tohoto pozemku. Pojem hnát zvířata znamená, že zvířata jsou organizovaná, například pomocí psa nebo pastýře, a nepohybují se volně. Vozidla mohou být taženy zvířaty, jako například koňský povoz. Motorová vozidla nejsou na průhonu povolena, protože jinak by mohla poškodit povrch průhonu a zranit hnaná zvířata. (Spáčil a kolektiv, 2013)

Na lesních pozemcích je zakázáno podle lesního zákona zřizování služebnosti průhonu dobytka, aby nedošlo ke škodám na pozemcích určených k plnění funkce lesa. Omezení platí pro dobytek, protože hospodářská zvířata, jako kůň nebo osel se neřadí do dobytka. Mezi dobytek se řadí sudokopytníci, kteří se chovají pro hospodářské účely, jako například kozy nebo krávy. Pokud je lesní cesta zpevněná, tato zvířata po ní mohou být hnána. (Švestka, Dvořák, Fiala a kolektiv, 2014)

V dnešní době je velmi populární agroturistika a hipoturistika, kde se využívají např. koně k rekreaci. K těmto účelům slouží jezdecké nebo koňské stezky. (Důvodová zpráva, 2012)

4.8.2 Právo pastvy

Mezi pozemkové služebnosti patří právo pastvy. Jedná se o právo pasení dobytka na cizích pozemcích. Právo také zahrnuje vstup nebo vjezd na služební pozemek z důvodu ošetření dobytka. Při těchto činnostech se může využít zaměstnanec nebo osoba zjednaná (zvěrolékař). (Švestka, Dvořák, Fiala a kolektiv, 2014)

Podle § 1278 o.z., aby se služební věc – pastvina nezdevastovala a zanechala, chrání pastvinu pokojná desetiletá držba. Pastva má ekologická pozitiva. Zabraňuje zarůstání planin náletovými dřevinami, jako jsou například břízy, vrby nebo topoly a pomáhá uchovat krajinný ráz bez plevelu. (Důvodová zpráva, 2012)

Dle § 1279 odst. 1 o.z. každý druh hospodářských zvířat má právo pastvy. Nevztahuje se však na drůbež nebo prase – to musí být vždy dohodnuto. Zvířata, která jsou nemocná, cizí nebo nadměrně znečištěna jsou také vyloučena z pastvy. Je to dáno z důvodu ochrany služebného pozemku, který by byl nadměrně zatížen, či k ochraně zvířat, které patří vlastníkovému služebnému pozemku nebo sousedovi. (Spáčil a kolektiv, 2013) Pokud se jedná o služební pozemek s lesními porosty, právo pastvy je zde podle § 1279 odst. 2 o.z. zakázáno.

Počet kusů paseného dobytka závisí na dohodě stran, pokud dohoda není, je rozhodující průměr za první tři roky pastvy. „*Mění-li se počet paseného dobytka v posledních deseti letech, je rozhodný průměr za první tři léta pastvy. Není-li ani tento počet zřejmý, stanoví se podle zásad slušnosti přiměřeně k rozsahu a jakosti pastvy.*“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 1280 odst. 1) Rozsah pastvy představuje rozlohu pozemku a dobu pasení. Jakost značí druh rostlin a schopnost těchto rostlin růst. To má zabránit k vypásání nad míru. Sající mláďata se nezapočítávají, protože pastvinu zatím nezatěžují. Doba pastvy záleží na místní zvyklosti, to znamená odkazuje se na jednání, které se děje na určitém místě v určitý čas. Místní zvyklost se odlišuje podle přírodních podmínek v dané oblasti. Řádné hospodaření na pozemku nesmí být omezeno nebo ztíženo pasením. U práva pastvy je stanovena povinnost předcházet škodám. Hrozba škod může nastat na služebném pozemku, ale i u sousedících pozemků, které patří třetím osobám. Dobytek musí být hlídán, aby se předešlo škodám. Zajištění a způsob hlídání zajišťuje oprávněný. Pokud je k hlídání potřeba vybudovat technické zařízení (např. elektrický ohradník) na služebném pozemku, je nutný souhlas vlastníka, kterému patří služební pozemek. Pokud se způsobí škoda vlastníkovému služebnému pozemku či sousedovi (třetí osoba), oprávněný je povinen škodu nahradit. (Spáčil a kolektiv, 2013)

4.9 Právo nájemce chovat zvíře v bytě

V předchozí právní úpravě v zák. č. 40/1964 Sb. se možnost chovu zvířete v bytě neřešila, nyní § 2258 o.z. přímo stanovuje právo nájemce chovat v bytě zvíře.

Chov zvířete ale nesmí podle § 2258 způsobovat nepřiměřené obtíže ostatním obyvatelům v domě. Mezi důvody, proč chov zvířete v bytě může být zakázán, patří například nepřiměřený hluk, zápach, nebezpečí pro jiné obyvatele domu. Pokud s chovem zvířete vzniknou zvýšené náklady ve společných částech domu, tyto náklady hradí vlastník zvířete pronajímateli. Pokud bude chov zvířete způsobovat ostatním potíže, může pronajímatel vlastníkovu zvířete vypovědět nájemní smlouvu podle § 2288 ods. 1 písm. a). (Švestka, Dvořák, Fiala a kolektiv, 2014) V zákoně není výslovně upraveno, která zvířata se v bytech chovat nesmí.

4.10 Škoda způsobená zvířetem

Občanský zákoník č. 40/1964 Sb. výslovně škodu způsobenou zvířetem neupravoval. Postupovalo se podle § 415 s možností vyvinění podle § 420 ods. 3. Nový občanský zákoník upravuje škodu způsobenou zvířetem jako zvláštní případy odpovědnosti.

Podle nového občanského zákoníku škodu, kterou způsobí zvíře, nahradí jeho vlastník, a to i v případě, kdy zvíře nebude pod jeho dohledem, zvíře se zatoulá nebo uprchne. Pokud zvíře vlastník svěří jiné osobě, pak tato osoba podle § 2933 o.z. nahradí škodu, kterou způsobilo zvíře, společně a nerozdílně s vlastníkem. Tato osoba by měla proto zvážit, zda dohled nad svěřeným zvířetem převezme. (Koukal, Zahořová, Novotný, 2014)

Občanský zákoník neřeší případy náhrady škody, kdy vlastník zvíře opustí, přestane se o něj starat. Tato situace měla být zohledněna v novelizačním návrhu občanského zákoníku, který byl předložen legislativní radě vlády, a to v novém přidaném ustanovení § 2938a. (Mundl, 2014) Česká advokátní komora ve svém stanovisku k novelizačnímu návrhu doporučila novelizační bod týkající se odpovědnosti vlastníka při opuštění zvířete začlenit přímo do stávajícího § 2933 (ČAK, odbor vnějších vztahů, 2014) První novelizační návrh, který byl předložen Poslanecké sněmovně a je v současné době projednáván, neobsahuje žádný bod týkající se zvířete. (Grospič, Bebarová, Filip, 2013)

Účelem ustanovení o náhradě škody je ochrana před nebezpečím, kde je zvíře jeho zdrojem. Vlastník zvířete vystavuje ostatní osoby nebezpečí, jelikož zvířata jako živé tvorové se pohybují a chovají nepředvídatelně na základě různých instinktů a snadné

ovlivnitelnosti lidmi. Toto ustanovení slouží jako vyrovnání těm, kdo toto riziko musí snášet. (Hulmák, 2014)

Úprava platí na chovaná zvířata, u kterých můžeme kontrolovat jejich jednání. Na zvířata, která žijí ve volné přírodě, se ustanovení v § 2933 o.z. nevztahují. Škoda způsobená zvěří na honebních pozemcích je upravena zákonem č. 449/2001 Sb., o myslivosti. Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny upravuje škodu způsobenou chráněnými živočichy.

V případě vzniklé škody u domácích zvířat sloužících k obživě, k výkonu povolání, pomoci pro osoby se zdravotním postižením či jiným činností dle ust. § 2934 nového občanského zákoníku, jako jsou například kráva, hlídací pes strážného, lovecký pes hajného nebo asistenční (slepecký) pes, vlastník může být zproštěn povinnosti k náhradě škody, ale pouze při uplatnění dvou liberačních důvodů. Musí prokázat, že nic nezanedbal, anebo že učinil veškerá potřebná opatření k zamezení škody. Toto platí i pro osobu, které vlastník toto zvíře svěřil. Mezi důvody zproštění k náhradě škody patří například povodeň nebo požár. Odlišnost v posuzování náhrady škody spočívá v tom, že zvířata, která se chovají k obživě, anebo například slouží jako asistenční (slepecký) pes mají větší společenskou hodnotu než domácí zvířata (psi, kočky), která si pořizujeme z jiného důvodu například jako mazlíčky. Pokud však někdo k obživě chová například daňky, podle § 2934 se nejedná o domácí zvíře, které je definované důvodovou zprávou a za případné škody bude vlastník odpovídat vždy. (Švestka, Dvořák, Fiala a kolektiv, 2014)

Právní úprava tedy chrání před riziky vyplývající z chovu zvířat, ale je také nutné posuzovat různé situace, jestli újma má opravdu svůj původ v chování zvířete. Povinnost hradit újmu nevznikne podle § 2933 o.z., pokud zvíře bylo použito jako nástroj, kdy zvíře nejedná samo. Jedná se například o situaci, kdy škůdce uchopí zvíře a udeří s ním jiného. Zde je zvíře bráno jako neživá věc. Pokud by ale při uvedené situaci zvíře zareagovalo obrannou reakcí, to znamená poškrábáním nebo zraněním obličeje poškozeného při hodů, již by spadalo pod § 2933 o.z.. Povinnost hradit újmu také nevzniká v případě, kdy škoda je způsobena vahou či velikostí zvířete. Příkladem může být poškození podvozku auta z důvodu těžkého převáženého slona. Zde zvíře vystupuje jako nástroj či neživý předmět bez nenasazování vlastní váhy. Újma pouze vzniká v důsledku tělesné hmotnosti zvířete, kdy na zvíře působí gravitace. Nejedná se však o situaci, kdy zvíře zraní veterináře při

veterinárním zákroku, tato situace se odůvodňuje vyprovokováním zvířete k tomu, aby se zachovalo podle svých instinktů (škrábání či kousání). (Hulmák, 2014)

Občanský zákoník výslovně v § 2935 o.z. upravuje případy, kdy se zvířete zmocní třetí osoba bez vědomí nebo souhlasu vlastníka či pověřené osoby. Ten, kdo zvíře svémocně odňal, se nemůže zprostit povinnosti k náhradě škody. Třetí osoba, která svémocně odňala zvíře vlastníkovi nebo osobě, které zvíře bylo vlastníkem svěřeno, nahradí sama škodu, která byla zvířetem způsobena. Svémoc znamená čin, který je právem zakázán a byla při něm použita síla nebo lest. Jedná se například o trestní čin, kdy došlo ke krádeži či loupeži. Vlastník nebo osoba se svěřeným zvířetem od vlastníka zde ale musí prokázat, že odnětí nemohli rozumně zabránit. Posuzuje se zde průměrná rozumnost vlastníka zvířete a daná konkrétní situace či druh zvířete anebo místní zvyklost. Pokud se neprokáže, že vlastník či osoba, které vlastník zvíře svěřil, odnětí rozumně nezabránili, nahradí škodu společně a nerozdílně s tím, kdo zvíře svémocně odňal. (Hulmák, 2014)

4.10.1 Náhrada škody způsobené zvířetem

Na základě obecných ustanovení k náhradě škody se podle § 2951 o.z. použije uvedení do předešlého stavu. V případě, že to není možné, anebo na žádost poškozeného, uhradí povinný škodu v penězích.

V případě, že zvíře nějakou osobu zraní nebo způsobí nehodu, poškozený bude mít nárok na odškodnění majetkové újmy. Jedná se o náklady spojené s péčí o zdraví podle § 2960 o.z., náhradu za ztrátu výdělku v případě pracovní neschopnosti a náhradu případné věcné škody. O.z. zrušil původní vyhlášku č. 440/2001 Sb., o odškodnění bolesti a ztížení společenského uplatnění. Posouzení výše náhrad je nyní ponecháno na soudu. Nejvyšší soud ČR v návaznosti vytvořil novou Metodiku k odškodnění nemajetkových újem na zdraví. Metodika Nejvyššího soudu nemá závazný charakter. Je však doporučena soudům, aby podle ní při svých rozhodováních postupovaly. Metodika se vztahuje na bolest a na ztížení společenského uplatnění. Výchozí částka pro určení náhrady se pohybuje okolo 10 milionů Kč v případě nejzávažnějších zdravotních postižení. Částka vychází z násobku průměrné měsíční nominální mzdy. (Nejvyšší soud ČR, 2014) Následně soud zohlední další okolnosti případu. I nejmenší zvíře může způsobit škodu nevyšší. (Ryšávková, Benátčanová, Prudíková, Korbel, 2014)

Výše škody způsobené zvířetem může dosahovat velmi vysokých částek, proto je pro vlastníka zvířat (především psů, dobytka, koní) velmi vhodné sjednat si pojištění odpovědnosti, které pojišťovny nabízejí na trhu.

Podle § 2958 o.z. má poškozený také nárok na náhradu nemajetkové újmy. Nemajetkovou újmu lze definovat jako újmu, která neznamena pro poškozeného přímou ztrátu na majetku. Tuto újmu nelze vyčíslit penězi a tím i plně nahradit. Jedná se proto o náhradu s cílem zmírnit poškození. Náhrada slouží k překonání utrpěné bolesti a ztráty radosti ze zraněného či usmrceného zvířete. § 2958 o.z. uvádí zásadu odčinění nemajetkové újmy podle zásady slušnosti.

4.10.2 Soudní rozhodnutí

Předchozí právní úprava výslovně neupravovala škodu způsobenou zvířetem, přesto soudy řešily mnoho případů škody způsobené zvířetem podobným způsobem. Nová právní úprava škody způsobené zvířetem v občanském zákoníku vychází ze závěrů soudních rozhodnutí podle předchozí právní úpravy.

Způsob zajištění dohledu nad zvířaty není žádným konkrétním předpisem stanoven. Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 8 Tdo 1509/2014 řešilo těžké ublížení na zdraví, jednalo se o případ, který se stal ještě v době účinnosti zák. 40/1964 Sb. Z místa obvyklého umístění pes utekl a pokousal muže. Obviněný – vlastník zvířete byl odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody. Vlastník se odvolával na skutečnost, že psa vypustila jiná osoba. Soud rozhodl, že v případě, že dohled nad zvířetem je přenechán jiné osobě, je i v tomto případě porušena prevenční povinnost chovatele. Pokud vlastník zvířete dostatečně nepoučí jinou osobu, jak má bezpečně psa zajistit, je také porušena obecná prevenční povinnost. Žádný předpis neurčuje konkrétní podmínky zajištění psa. Vlastník musí zajistit okolí svého zvířete tak, aby se z něho zvíře nemohlo dostat.

Případ, kdy kůň vběhl do vozovky a zavínil nehodu vozidla, řešil Nejvyšší soud ČR usnesením sp. zn. 25 Cdo 2121/2011. Kůň utekl ze stáje specializovaného zařízení, do kterého vlastník koně svěřil. Soud rozhodl, že za škodu, kterou způsobil volně pohybuující se kůň, odpovídá vlastník koně, který má povinnost zvíře řádně zajistit. Pokud je splněn předpoklad odpovědnosti i na straně provozovatele, kterému zvíře uteklo, je možné uvažovat o jejich společné odpovědnosti vůči poškozenému, tak i odpovědnosti

provozovatele vůči vlastníkovu zvířete. Vlastník koně se nemůže odvolávat na smlouvu s provozovatelem.

Nejvyšší soud ČR sp. zn. 25 Cdo 5030/2007 řešil případ splašeného koně, který se vymkl kontrole a shodil jezdce, poté vběhl na silnici a střetl se s vozidlem. Při nehodě došlo k poškození vozidla a usmrcení koně. Soud rozhodl, že vlastník nebo ten, kdo o zvíře dočasně pečuje, má předpokládat změnu chování zvířete a je povinen se na takovou možnou situaci připravit. V případě, že se zvíře pohybuje v blízkosti veřejně přístupné komunikace, je pravděpodobnost vzniku škody vyšší.

Vlastník nebo osoba, které byl pes svěřen, je povinen psa zajistit tak, aby byla zabezpečena ochrana dalších osob. Pes může být vlivem konkrétních okolností útočný a agresivní. Nejvyšší soud ČR sp. zn. 25 Cdo 3117/2006; 25 Cdo 2432/2008 rozhodl, že chovatel má být více opatrný a obezřetný na místě, kde se vyskytuje větší množství lidí. Pouze tehdy splní svou prevenční povinnost. Pes, který ležel v klidu na dece bez náhubku u svého vlastníka, poranil malé dítě, které se nad něj sklonilo. Přestože matka zanedbala řádný dohled nad svým dítětem a zapříčinila vznik škody, vlastník zvířete musí na veřejném místě také dbát zvýšené opatrnosti.

Podle rozsudku Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 25 Cdo 3516/2007 má osoba, která se rozhodne chovat zvířata, seznámit se všemi souvislostmi chovu, aby mohla být připravena předcházet škodám způsobeným zvířetem. Obsah prevenční povinnosti bude závislý na konkrétních okolnostech.

Na rozdíl od výše uvedených rozhodnutí, Ústavní soud sp. zn. III. ÚS 2278/07 uvádí, že soudy musí zhodnotit všechny okolnosti případu a odmítl závěry obecných soudů, že by měl vlastník zvířete předvídat i účastníky silničního provozu, kteří hrubě porušují zákon. V daném případě se jednalo o vlastníka psa, který způsobil vážnou kolizi s dopravním prostředkem. Znalci určili, že dopravní prostředek dvojnásobně překročil stanovenou rychlost. V případě, že by jel stanovenou rychlostí, střetu by šlo zabránit. Nižší soudy se s těmito okolnostmi nevypořádaly.

4.11 Náhrada při poranění zvířete

Speciální úprava náhrady při poranění zvířete vyplývá z nového postavení zvířete v o.z. „*Při poranění zvířete nahradí škůdce účelně vynaložené náklady spojené s péčí o*

zdraví zraněného zvířete tomu, kdo je vynaložil.“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 2970) Vlastník může škůdce požádat o zálohu na náklady na ošetření zvířete. Cena za léčbu zvířete může přesáhnout cenu zvířete. Jedná se však o náklady na záchranu života zvířete, ale ne na nadstandardní nebo estetické úpravy. Vlastník zvířete, které nese užitek, jako například kráva nebo slepice, má ještě nárok na náhradu za ušlý zisk. Zohledňují se také zvláštní vlastnosti u zvířete, jako například asistenční pes nebo závodní kůň. (Spáčil a kolektiv, 2013)

Hodnotu zvířete zvyšuje citové pouto k majiteli. Při poranění nebo zabití zvířete se podle § 2969 o.z. zavádí pravidlo ceny zvláštní oblíbenosti. Jde o vyčíslení citové a osobní hodnoty zvířete pro poškozeného. Tato hodnota představuje vztah a citové pouto mezi majitelem a jeho zvířetem. Ve většině případů se jedná o nenahraditelnou ztrátu pro majitele, kteří jsou osamělí, starší nebo invalidní. Tato cena se vztahuje na škůdce, kteří zvíře poranili svévolí nebo škodolibostí. „*Svévole směřuje k samotnému způsobení škody, škodolibost směřuje k osobě poškozeného.*“ (Důvodová zpráva, 2012, s. 578) Dalším druhem je náhrada nemajetkové újmy podle § 2971 o.z., která se vztahuje na každého, který tuto újmu pociťuje jako osobní neštěstí. Tuto náhradu hradí ten, kdo zvíře úmyslně zranil pouze svým protiprávním činem.

Při usmrcení zvířete se bude vycházet z ustanovení o věcech a může se aplikovat i pravidlo o ceně zvláštní oblíbenosti. (Důvodová zpráva, 2012)

4.12 Exekuce zvířete

Z exekuce jsou vyloučena zvířata, která se nechovají pro hospodářské účely, ale člověk má k nim citové pouto. Jedná se zejména o kočku, psa či papouška. Soudní exekutor může postihnout hospodářská zvířata a zvířata určená pro chov.

4.13 Kupní smlouva zvířete

Přestože občanský zákoník nepovažuje zvíře za věc, při nákupu zvířete se uzavírá kupní smlouva, stejně jako u věcí v případě kupní smlouvy, směny či půjčení. Prodejce zvířete musí budoucímu vlastníkovu zvířete předat zvíře zdravé a zvíře by se nemělo lišit od toho, co prodejce popisuje. Přesto ale nelze ovlivnit některé vlastnosti zvířat, které vycházejí z jejich podstaty (agresivita, zápach). Pokud nový majitel zvířete objeví u zvířete vadu, o které ho prodejce zvířete neinformoval, může zvíře vytýkat do 24 měsíců a získat

případnou slevu. Vytýkat se může například v případě, pokud stav zvířete vznikl v důsledku předchozího nevhodného chovu, není naočkované, přesto že to bylo v kupní smlouvě uvedeno. Z důvodu vytvořeného citového pouta mezi zvířetem a novým vlastníkem, pravděpodobně nedojde ke vrácení. Oprava, která se využívá u věcí, nepřichází u zvířete také v úvahu. V o.z. není žádné speciální ustanovení, které by řešilo záruční dobu u zvířete. (dTest, 2015)

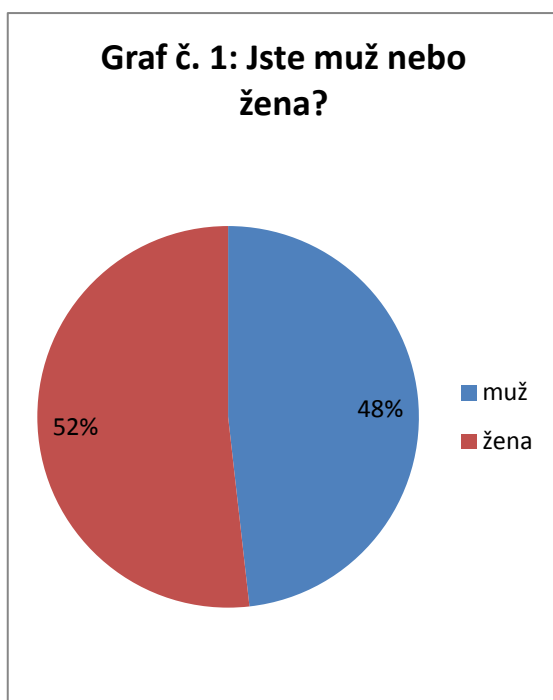
5. Vlastní práce

Teoretická část zpracovává problematiku z hlediska hmotného práva, vlastní práce se zabývá aplikací hmotné právní úpravy do praxe. Vlastní práce vyhodnocuje otázky, které jsou popisovány v metodice v kapitole 2. této práce. Jedná se o aplikaci teoretických poznatků v praxi. Vlastní práce slouží k podrobnému popisu analyzovaných částí a vytváření různých grafů.

5.1 Vyhodnocování otázek

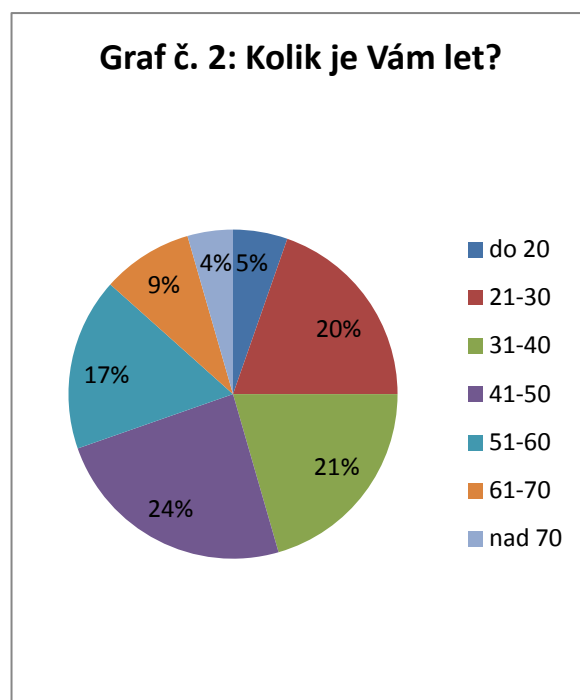
5.1.1 Všeobecné otázky

První část dotazníku obsahuje identifikační otázky se zaměřením na získání informací o pohlaví, věku, nejvyššího dosaženého vzdělání. Otázka na způsob bydlení je záměrně zvolena pro potvrzení hypotézy č. 3), která vznikla v průběhu zpracování bakalářské práce.



Graf 1: Jste muž nebo žena?

Zdroj: Vlastní zpracování



Graf 2: Kolik je Vám let?

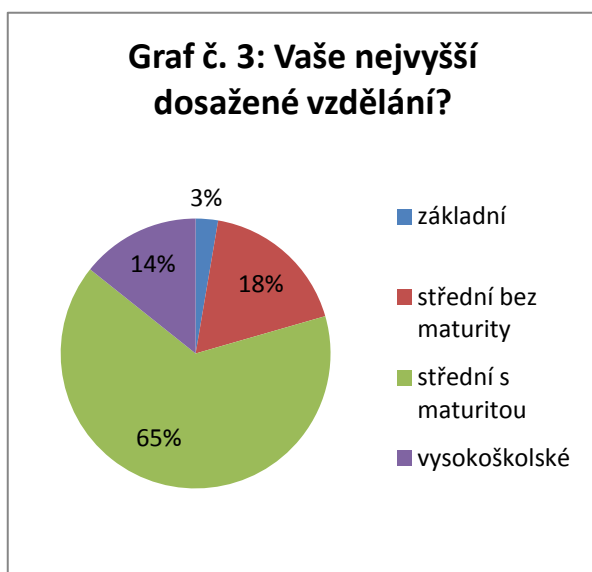
Zdroj: Vlastní zpracování

Pomocí dotazníkového šetření bylo získáno 112 odpovědí od různých respondentů, kteří měli zájem tento dotazník vyplnit. Graf č. 1 ukazuje poměr mužů a žen, kteří

vyplňovali dotazníkové šetření. Ženy (58 osob) jsou zastoupeny více než muži (54 osob), a to o 4 %.

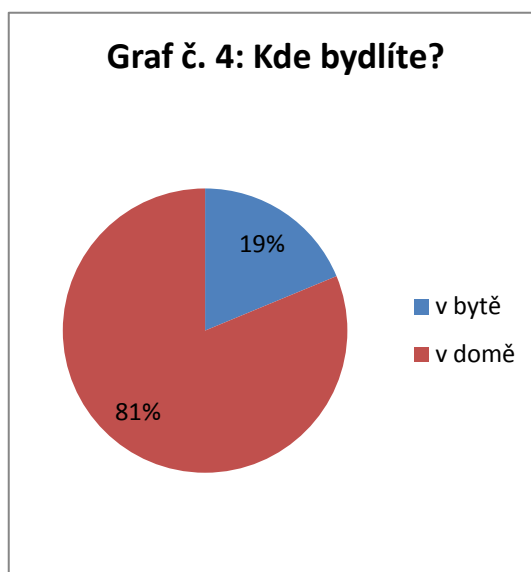
Nejvíce respondentů - 24 % je z věkové kategorie od 41 do 50 let (27 osob), jak je patrné z grafu č. 2. Druhá nejvíce zastoupená věková skupina (23 osob) je od 31 do 40 let s 21 %, kde převažují o devět osob ženy. Následuje věková kategorie od 21 do 30 let (22 osob) s 20 %, pohlaví u této věkové kategorie je vyrovnané – každé pohlaví je zde zastoupeno po 11 osobách.

Mezi dotazovanými převažuje 65 % respondentů se středoškolským vzděláním s maturitou (73 osob). Druhou nejvíce zastoupenou kategorií - 18 % tvoří respondenti se středoškolským vzděláním bez maturity (20 osob), následuje 14 % vysokoškolsky vzdělaných osob (16 osob). U osob s vysokoškolským vzděláním převládají muži (12 osob) nejčastěji ve věkové kategorii od 41 do 50 let. Nejméně početná skupina (3 osoby) je se základním vzděláním, všichni patří do věkové kategorie do 20 let.



Graf 3: Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Zdroj: Vlastní zpracování



Graf 4: Kde bydlíte?

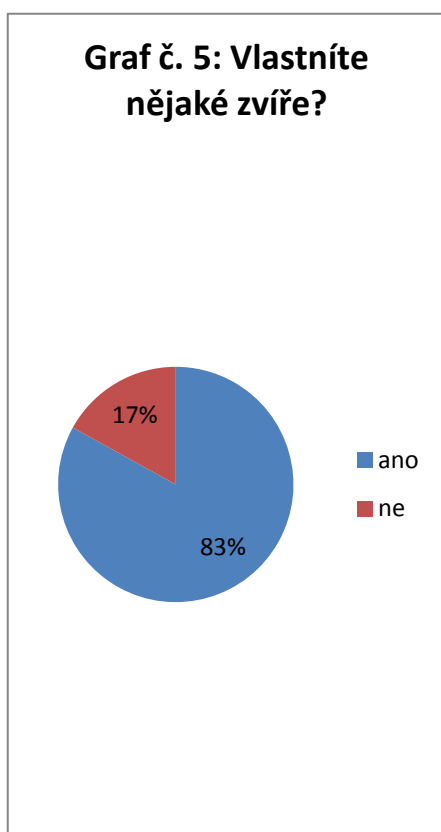
Zdroj: Vlastní zpracování

Z grafu č. 4 je patrné, že respondenti, kteří žijí v domě (91 osob), tvoří 81 % všech dotazovaných. V bytě žije 19 % respondentů (21 osob). Tato otázka slouží k získání základních informací pro pozdější potvrzení nebo vyvrácení stanovené hypotézy č. 3).

5.1.2 Otázky k vlastnictví zvířete

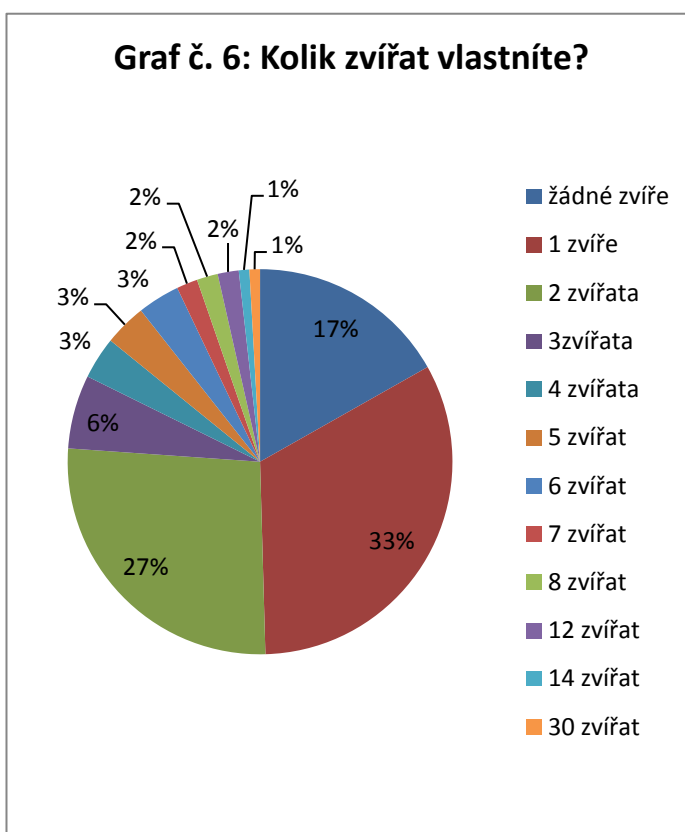
Druhá skupina otázek se týká přímo konkrétního vlastnictví zvířat u dotazovaných osob.

První otázka na tuto skupinu se zaměřuje na zjištění, zda respondenti vlastní nějaké zvíře. Z uvedeného grafu č. 5 je patrné, že 83 % respondentů (93 osob) nějaké zvíře vlastní. Pouze 17 % respondentů (19 osob) nevlastní žádné zvíře. Z celkového počtu 21 osob žijících v bytě nevlastní žádné zvíře 11 osob. Z 91 osob, kteří žijí v domě, nevlastní žádné zvíře pouze osm respondentů.



Graf 5: Vlastníte nějaké zvíře?

Zdroj: Vlastní zpracování



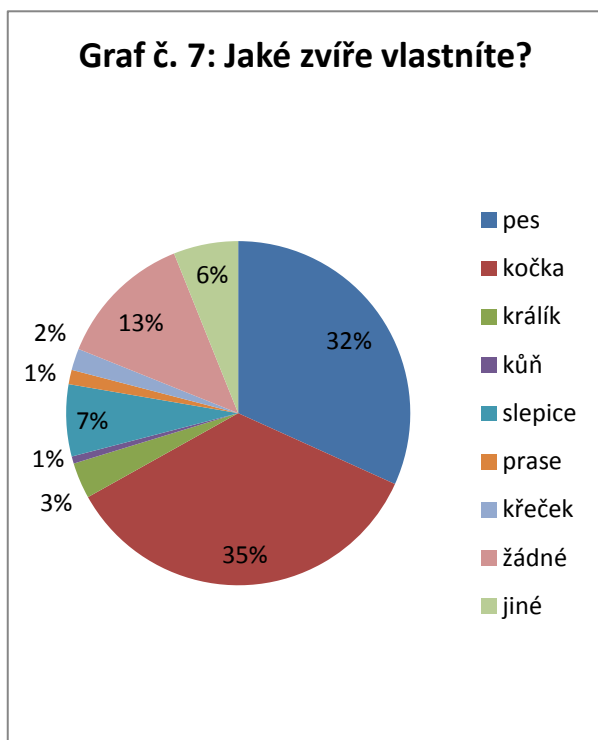
Graf 6: Kolik zvířat vlastníte?

Zdroj: Vlastní zpracování

Jak dokládá graf č. 6, 33 % respondentů vlastní jedno zvíře (37 osob), 27 % dotazovaných vlastní dvě zvířata (30 osob). Celkem respondenti uvedli, že vlastní 276 zvířat. Celkem 21 respondentů, kteří žijí v bytě, vlastní 16 zvířat, to představuje 0,76 zvířete na osobu. Celkem 91 dotazovaných žijící v domě vlastní 260 zvířat, to znamená

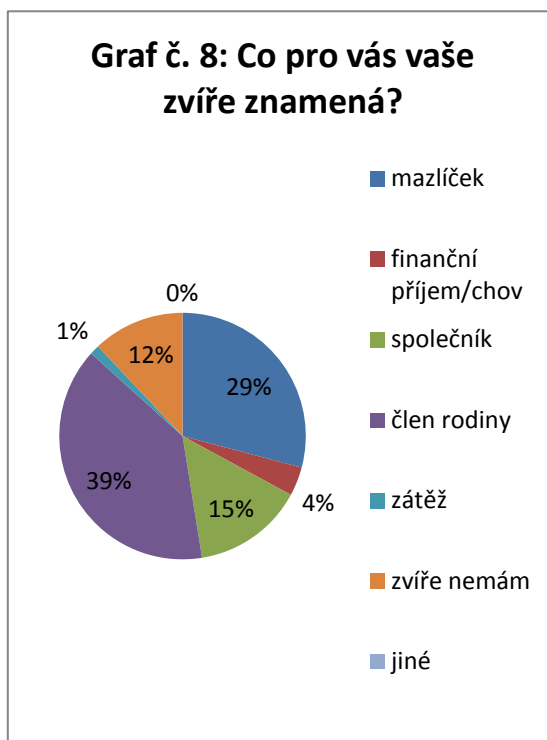
2,86 zvířete na osobu. Ze zjištěných výsledků vyplývá, že osoby žijící v domě vlastní více zvířat než osoby žijící v bytě, hypotéza č. 3) se tímto potvrzuje.

Graf č. 7 znázorňuje, jaké konkrétní zvíře dotazovaní vlastní. Nejčastěji zastoupené zvíře je kočka s 35 %, kterou uvádí 52 respondentů. Pes je s 32 % druhým nejvíce zastoupeným zvířetem, kterého vlastní 47 respondentů. Dále jsou u respondentů zastoupeni slepice ve výši 7 %. Celkem 6 % dotazovaných uvádí také možnost vyplnit jiná vlastněná zvířata, která nebyla v nabízených možnostech uvedena. Nejčastěji mezi nimi respondenti vyplňují morče, husy, krávy, kozy, papouška a hady. Celkem 13 % respondentů (19 osob) nevlastní žádné zvíře. Největší počet zvířat uvádí žena středoškolského vzdělání s maturitou ve věkové skupině od 21 do 30 let žijící v domě, která vlastní 30 zvířat – psa, kočku, králíky, slepice, morčata a husy.



Graf 7: Jaké zvíře vlastníte?

Zdroj: Vlastní zpracování

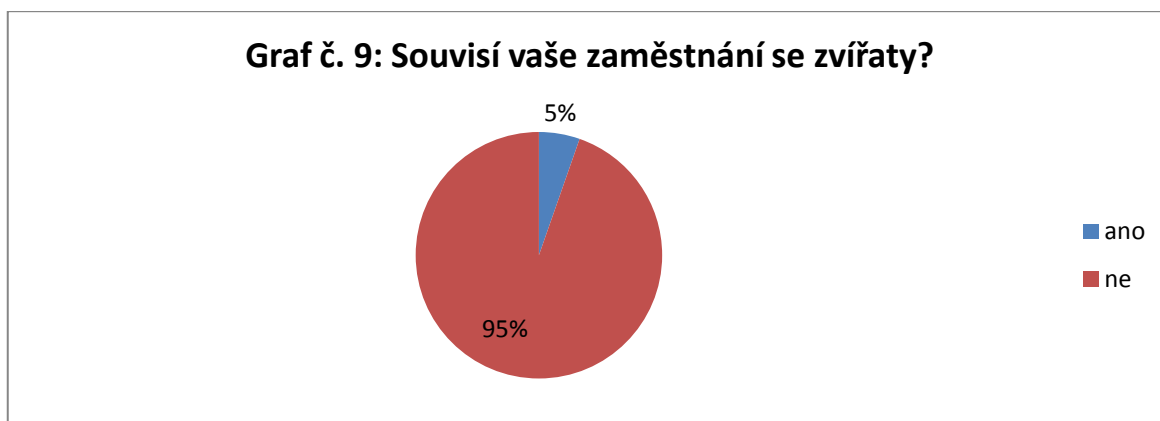


Graf 8: Co pro vás vaše zvíře znamená?

Zdroj: Vlastní zpracování

Další otázka v této skupině se týká vztahu majitele ke svému zvířeti. Celkem 39 % respondentů dle grafu č. 8 považuje své zvíře za člena rodiny (62 osob). O 10 % méně respondentů volí odpověď mazlíček (46 osob). Za společníka považuje zvíře 15 % respondentů (23 osob). Pouze 4 % dotazovaných uvádí souvislost s chovem či finančním

příjmem, jedná se o osoby žijící v domech a vlastníci krávy, husy, kozy, slepice, koně a prasata. Zajímavostí je, že dvě osoby zvíře označují jako zátěž. Jedná se o ženu, která vlastní 14 zvířat, mezi nimi jsou prase, slepice, králík a kočka a dále se jedná o muže, který vlastní dvě kočky. Mezi obtěžující okolnosti v souvislosti s uvedenými údaji u grafu č. 12, oba tyto respondenti uvádí zápach. Žádný z respondentů nepopisuje vlastními slovy, co pro něj zvíře znamená.



Graf 9: Souvisí vaše zaměstnání se zvířaty?

Zdroj: Vlastní zpracování

Graf č. 9 se zaměřuje na počet respondentů, jejichž zaměstnání souvisí se zvířaty. Souvislost zaměstnání respondentů se zvířaty neuvádí 95 % respondentů (106 osob). Zbýlých šest osob souvislost zaměstnání se zvířaty má – z toho čtyři osoby jsou muži. Tři z šesti dotazovaných jsou vysokoškolského vzdělání. Zajímavostí je, že pět z nich uvádí správnou definici zvířete v o.z., která je podrobněji popsána v následujícím grafu č. 10 a všichni uvádí správnou odpověď týkající se problematiky v grafu č. 16, o nabytí vlastnického práva ke zvířeti.

5.1.3 Otázka k vymezení pojmu zvíře v novém občanském zákoníku

U grafu č. 10 je zjišťována znalost definice zvířete v o.z. Respondenti dostávají možnost zvolit jednu z uvedených definic.

Definice č. 1: „každý živý obratlovec kromě člověka (nikoli však plod nebo embryo)“ (Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, § 3)

Definice č. 2: „zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka“ (Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, preambule)

Definice č. 3: „živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor“ (Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 494)

Definice č. 4: živé zvíře je považováno za věc

První dvě definice pochází ze zákona na ochranu zvířat proti týrání, třetí definice je správná podle nového občanského zákoníku zákona č. 89/2012 Sb. Poslední možnost odpovědi vychází z předchozí právní úpravy podle občanského zákoníku zákona č. 40/1964 Sb.



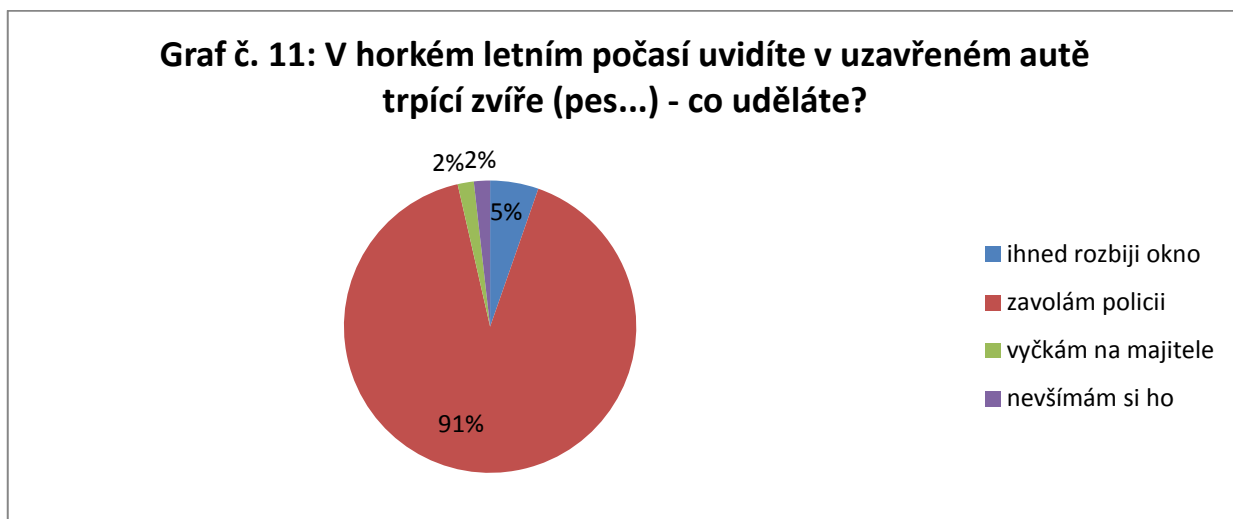
Graf 10: Jak si myslíte, že je zvíře definováno podle nového občanského zákoníku?

Zdroj: Vlastní zpracování

Většina respondentů nesprávně volí definici zvířete, celkem 86 % odpovědí je chybných, nejčastěji jsou zvoleny definice podle zákona na ochranu zvířat proti týrání. Pouze 14 % respondentů volí správnou definici č. 3. Jedná se o 16 osob, nejčastěji ve věkové skupině od 51 do 60 let vzdělání vysokoškolského a středního s maturitou. Pouze dvě osoby uvádí, že zvíře je věc.

S vymezením pojmu zvířete souvisí další otázka z praktického života, jakým způsobem by dotazovaný reagoval na trpící zvíře zavřené v horkém letním počasí v autě. Pokud osoba rozbije okno, aby zachránila život zvířete, vlastník vozidla nemůže požadovat náhradu za zničené okno, protože v současnosti nová právní úprava nepovažuje zvíře za

věc, proto se nemůže porovnávat cena zvířete a cena rozbitého okna jako v dřívější právní úpravě. Z grafu č. 11 vyplývá, že 91 % respondentů (102 osob) by zavolala policii. Pouze šest osob (5 %) by ihned rozbili okno. Po 2 % by osoby vyčkali na majitele, či vůbec by si nevšimli trpícího zvířete v autě.

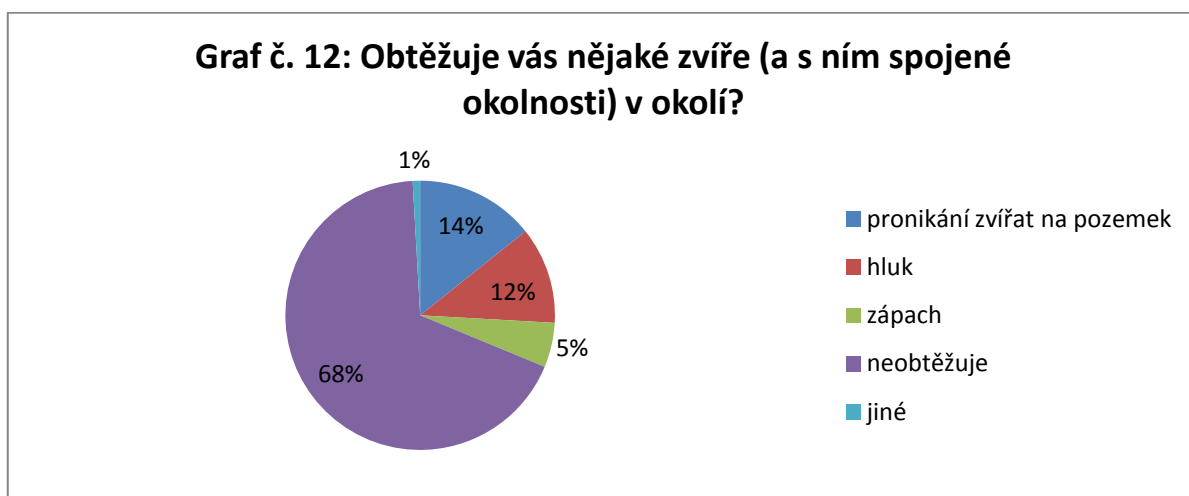


Graf 11: V horkém letním počasí uvidíte v uzavřeném autě trpící zvíře (pes...) - co uděláte?

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1.4 Otázky k omezení vlastnického práva

Z následujícího grafu č. 12 je zřejmé, že 68 % dotazovaných žádné zvíře neobtěžuje. Pronikání zvířat na pozemek obtěžuje 14 % respondentů, následuje obtěžování hlukem - 12% a zápachem - 5 %.



Graf 12: Obtěžuje vás nějaké zvíře (a s ním spojené okolnosti) v okolí?

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle § 1014 o.z. má vlastník zvířete právo vstoupit na cizí pozemek, aby zvíře mohl stíhat a vlastník pozemku má povinnost zvíře vydat nebo umožnit vstup na pozemek vlastníkovu zvířete. Z uvedeného grafu č. 13 je zřejmé, že tato možnost je zvolena až jako třetí nejčastější.



Graf 13: Co budete dělat, když vaše zvíře uteče na jiný pozemek?

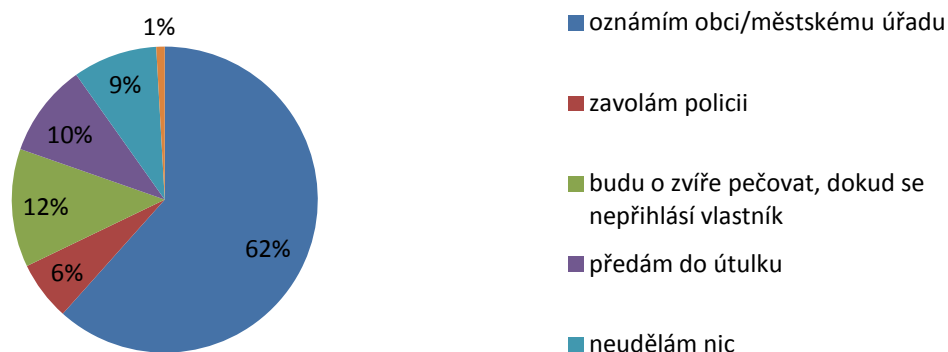
Zdroj: Vlastní zpracování

Celkem 64 % respondentů by zazvonilo na vlastníka pozemku a vyčkalo. Celkem 26 % dotazovaných by vyčkalo, až se zvíře vrátí samo – jedná se převážně o vlastníky koček.

5.1.5 Otázky týkající se nálezu zvířete

Při nálezu zvířete, kde nebude zjevné, kdo je vlastníkem zvířete, se nález bez zbytečného odkladu ohlásí obci. V následujícím grafu č. 14 tuto možnost volí 62 % respondentů. Celkem 12 % osob volí možnost, že o zvíře budou pečovat, dokud se nepřihlásí vlastník. Předání zvířete do útulku by zvolilo 10 % respondentů převážně žijící v bytě. Poměrně vysoký počet dotazovaných by neudělalo nic a zvířete by si nevšímal. Jeden respondent by si zvíře ponechal bez ohlášení nález obci.

Graf č. 14: Co uděláte při nálezu zvířete, kde je zjevné, že má vlastníka (ale neznáte ho)?



Graf 14: Co uděláte při nálezu zvířete, kde je zjevné, že má vlastníka (ale neznáte ho)?

Zdroj: Vlastní zpracování

Poctivému nálezci náleží nálezná, a to ve výši 10 % z ceny zvířete. Z následujícího grafu č. 15 je zřejmé, že 93 % dotazovaných nebude chtít zaplatit nálezná (104 osob). Osm osob převážně ve věkové kategorii do 20 let by nálezná požadovalo zaplatit. Tato otázka není zahrnuta do otázek na zjištění znalosti nové právní úpravy (graf č. 25). Otázka je zařazena z důvodu zjištění názoru respondentů na nálezná, protože v případě, že se jedná o nález zvířete, u kterého se nepodaří zjistit vlastníka, obec po nabytí vlastnického práva ke zvířeti bude povinna vyplatit nálezci nálezná a obci mohou vzniknout další náklady, například s oceněním zvířete.

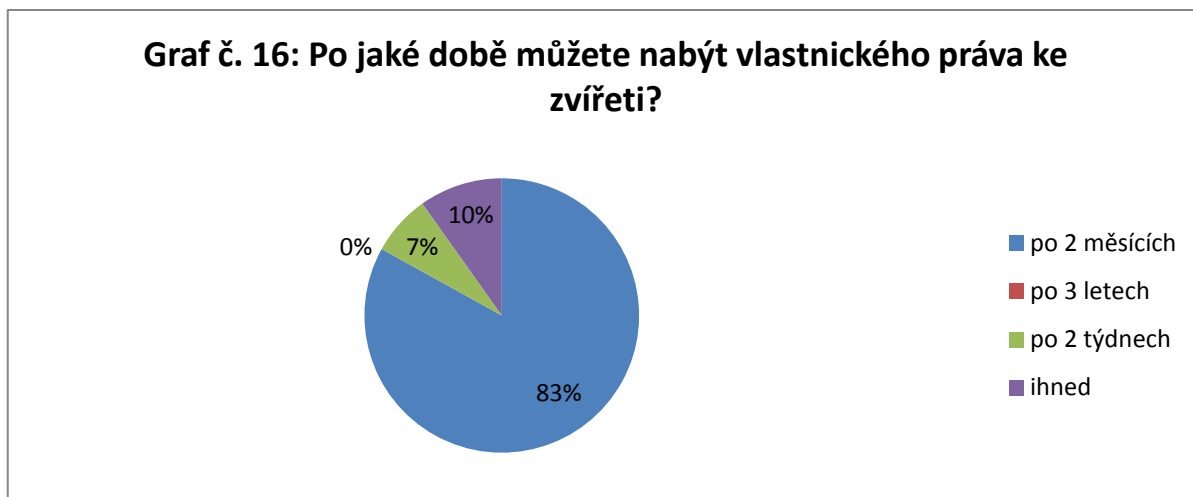
Graf č. 15: Budete chtít zaplatit nálezná?



Graf 15: Budete chtít zaplatit nálezná?

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle nového občanského zákoníku lze nabýt vlastnické práva ke zvířeti po dvou měsících po ohlášení nálezů obci. Celkem 83 % respondentů zvolilo možnost správně a lze dojít k závěru, že většina dotazovaných (93 osob) je seznámena s novou právní úpravou. Možnost nabytí vlastnického práva ihned uvádí 10 % respondentů. Odpověď po dvou týdnech zvolilo 7 % respondentů.



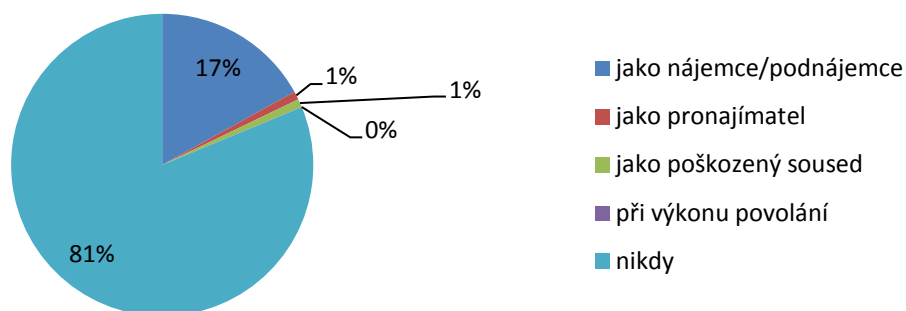
Graf 16: Po jaké době můžete nabýt vlastnického práva ke zvířeti?

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1.6 Otázky o právu nájemce chovat zvíře v bytě

Otázka zjišťuje, zda se dotazovaný setkal s omezením či zákazem chovu zvířete v bytě. Celkem 17 % se setkalo se zákazem chovu zvířete v bytě jako nájemce či podnájemce (19 osob). Z počtu 21 respondentů žijící v bytě, pouze 13 respondentů vyplnilo, že se setkali se zákazem chovu zvířete jako nájemce či podnájemce. Žádný z respondentů nevedl, že by se s problematikou setkal při výkonu svého povolání, přestože mezi respondenty jsou osoby, jejichž zaměstnání souvisí se zvířaty. Jedna osoba se s touto problematikou setkala jako poškozený soused. Muž žijící v bytě vlastní jednoho psa se setkal s problematikou jako pronajímatel. Celkově 81 % dotazovaných se se zákazem chovu zvířete v bytě nikdy nesečkala.

Graf č. 17: Setkal jste se se zákazem chovu zvířete v bytě?



Graf 17: Setkal jste se se zákazem chovu zvířete v bytě?

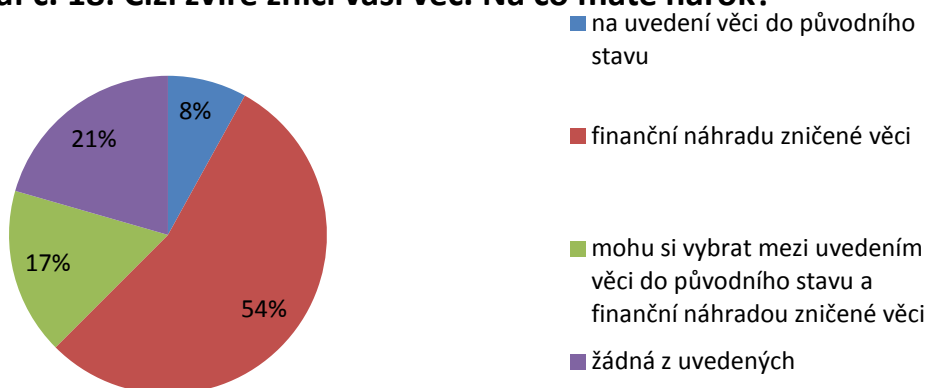
Zdroj: Vlastní zpracování

5.1.7 Otázky týkající se škody způsobené zvířetem

Zcela zásadní je problematika škody způsobené zvířetem a důsledky, které s tím souvisejí. Rozsah a způsob náhrady v případě zničení věci zvířetem přísluší poškozenému podle § 2951 o.z., a to uvedením do předešlého stavu. V případě, že to není možné, anebo na žádost poškozeného, škodu uhradí povinný v penězích.

V grafu č. 18 je uvedeno, jaký nárok si respondenti zvolí, když jim zvíře zničí jejich věc. Celkem 54 % dotazovaných volí finanční náhradu zničené věci. Také další dvě odpovědi - uvedení do původního stavu s 8 % a možnost výběru se 17 % jsou pro závěrečné vyhodnocení znalostí nové právní úpravy posouzeny jako správné odpovědi. Druhá nejčastější odpověď, kterou volí 21 % respondentů, je uvedena nesprávně – jedná se o možnost, kde by respondent žádnou z uvedených možností nezvolil. Odpověď, která více vystihuje znění v o.z., a to možnost výběru mezi uvedením věci do původního stavu a finanční náhradou zničené věci, volí již uvedených 17 % dotazovaných - nejčastěji z věkové kategorie od 31 do 40 let se středním vzděláním s maturitou.

Graf č. 18: Cizí zvíře zničí vaši věc. Na co máte nárok?

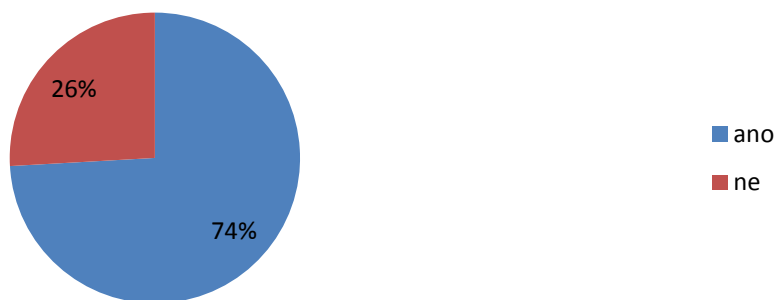


Graf 18: Cizí zvíře zničí vaši věc. Na co máte nárok?

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle nové právní úpravy občanského zákoníku vlastník zvířete odpovídá za škodu, kterou způsobí jeho zvíře i v případě, že se zvíře zatoulá nebo uprchne. Z následujícího grafu č. 19 je zřejmé, že většina respondentů je s novou právní úpravou seznámena. Nesprávnou odpověď „ne“ zvolilo celkem 26 % dotázaných (29 osob), oproti 74 % respondentům (83 osob) se zodpovězenou správnou odpovědí „ano“.

Graf č. 19: Odpovídá vlastník zvířete za škodu způsobenou zvířetem, které se vlastníkovu zatoulalo?

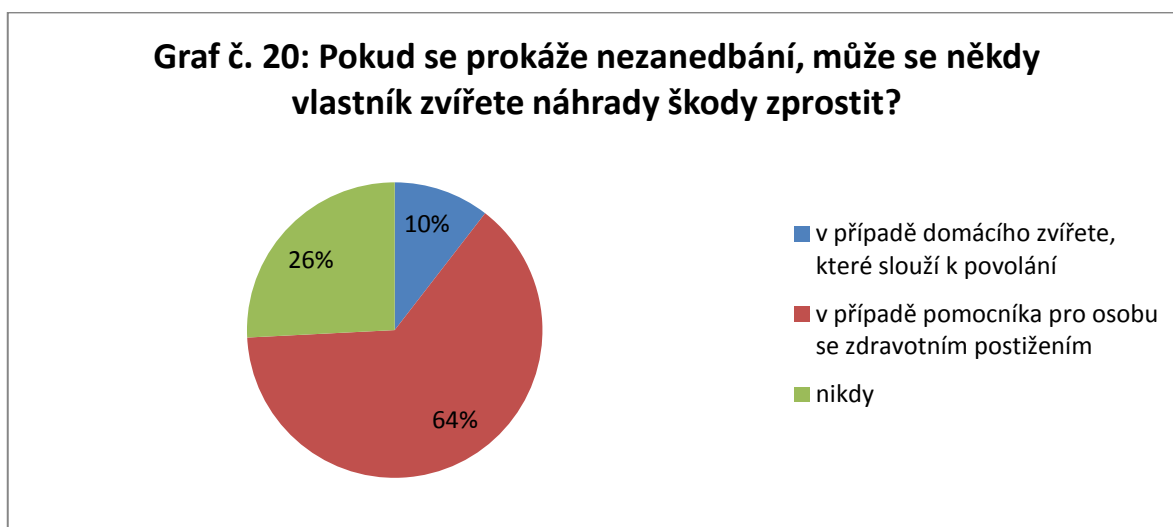


Graf 19: Odpovídá vlastník zvířete za škodu způsobenou zvířetem, které se vlastníkovu zatoulalo?

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle o.z. pokud se prokáže nezanedbání, vlastník zvířete se může zprostit náhrady škody v případě domácího zvířete, které slouží k povolání, v případě pomocníka pro osobu se zdravotním postižením či domácího zvířete sloužícího k obživě. Převážná část

respondentů - 64 % volí odpověď ohledně pomocníka pro osobu se zdravotním postižením správně, jak znázorňuje následující graf č. 20. Druhá nejčastější odpověď respondentů je chybná - celkem 26 % respondentů uvádí, že se i přes prokázané nezanedbání nikdy nemůžeme zprostit náhrady škody. Celkem 10 % osob uvádí další správnou odpověď s možností zproštění u domácího zvířete, které slouží k povolání. Z celkového počtu šesti osob, které vlastní zvíře pro chov či finanční příjem, pouze tři respondenti uvádí tuto možnost.

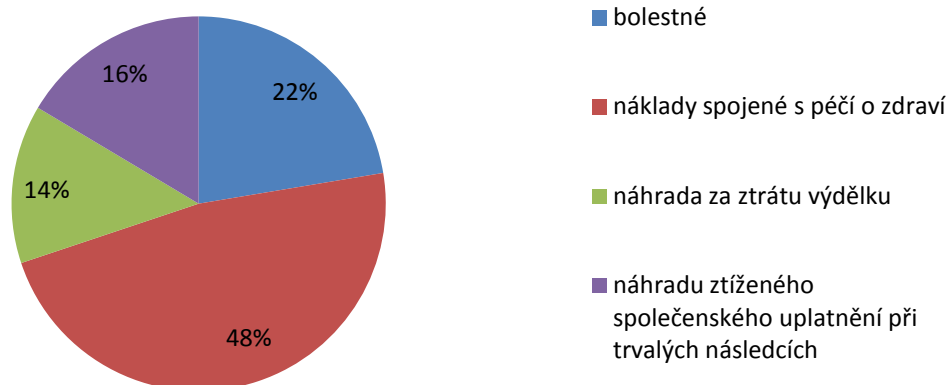


Graf 20: Pokud se prokáže nezanedbání, může se někdy vlastník zvířete náhrady škody zprostit?

Zdroj: Vlastní zpracování

Poškozený má právo na odškodnění majetkové újmy (náklady spojené s péčí o zdraví, náhradu za ztrátu výdělku v případě pracovní neschopnosti a náhradu případné věcné škody). Poškozený má také právo na náhradu nemajetkové újmy (bolestné a ztížení společenského uplatnění). Následující graf č. 21 ukazuje, že ze všech správných odpovědí, respondenti nejčastěji - 48 % volí náklady spojené s péčí o zdraví. Následuje bolestné s 22 %, dále možnost náhrady ztížení společenského uplatnění při trvalých následcích. Nejméně osob - 14 % zvolilo možnost náhrady za ztrátu výdělku. Tato otázka nebyla do celkového zjištění znalosti respondentů nové právní úpravy zahrnuta, protože všechny uváděné možnosti jsou správné. U zvolené otázky byla snaha zjistit, kterou možnost respondenti nejvíce upřednostňují.

Graf č. 21: Na co máte nárok, pokud vás cizí zvíře zraní nebo vám způsobí nehodu?



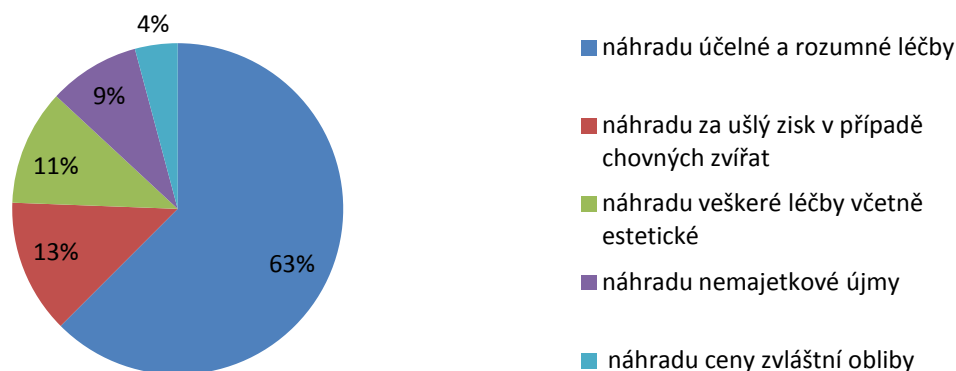
Graf 21: Na co máte nárok, pokud vás cizí zvíře zraní nebo vám způsobí nehodu?

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1.8 Otázky k náhradě při poranění zvířete

Podle § 2970 o.z. je ten, kdo zraní zvíře povinen nahradit náklady na účelnou a rozumnou léčbu tomu, kdo tyto náklady vynaloží. Vlastník zvířete, které neslo užitek, má také nárok na náhradu za ušlý zisk. Nadstandardní nebo estetické úpravy vlastník zvířete nemůže požadovat. Následující graf č. 22 znázorňuje, že 63 % respondentů vybírá správnou odpověď, a to náhradu účelné a rozumné léčby. Celkově u 13 % respondentů je zvolena možnost náhrady za ušlý zisk v případě chovných zvířat, takto odpovídají především vlastníci zvířat pro finanční účel či chov. Náhradu ceny zvláštní oblíbenosti a náhradu nemajetkové újmy, volí nejméně respondentů. Patrně z důvodu, že respondenti neznají přesný výklad těchto ustanovení. Náhrady veškeré léčby včetně estetické volí chybně 11 % dotazovaných.

Graf č. 22: Pokud vám cizí zvíře zraní vaše zvíře, máte nárok na:



Graf 22: Pokud vám cizí zvíře zraní vaše zvíře, máte nárok na:

Zdroj: Vlastní zpracování

5.1.9 Závěrečná otázka

Závěrečná otázka se zaměřuje na potvrzení hypotézy č. 1). Všichni respondenti volí odpověď, že nový občanský zákoník právní postavení zvířete zvyšuje a představuje posun k větší ochraně zvířete a jeho potřeb.

Graf č. 23: Zvyšuje nový občanský zákoník právní postavení zvířete a představuje posun k větší ochraně zvířete a jeho potřeb?



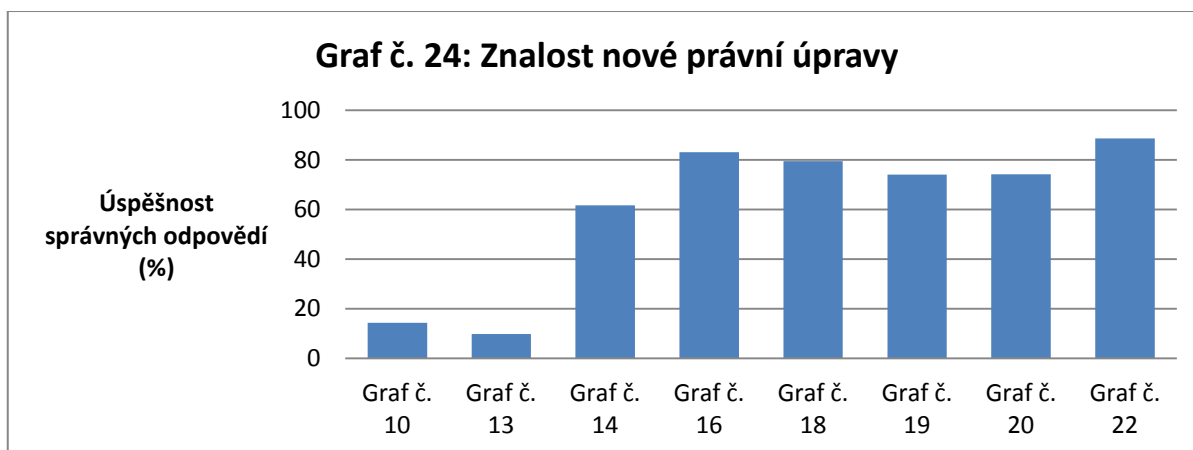
Graf 23: Zvyšuje nový občanský zákoník právní postavení zvířete a představuje posun k větší ochraně zvířete a jeho potřeb?

Zdroj: Vlastní zpracování

5.2 Otázky ke zjištění znalosti nové právní úpravy

Znalost nové právní úpravy týkající se zvířete je zjišťována pomocí otázek č. 10., 13., 14., 16., 18., 19., 20., 22. Následující graf č. 24 znázorňuje úspěšnost správných odpovědí ohledně nálezu zvířete (graf č. 14), nabytí vlastnického práva ke zvířeti (graf č. 16), škody způsobené zvířetem (graf č. 18 – 20) a náhradě při poranění zvířete (graf č. 22).

Respondenti jsou nejméně seznámeni s definicí zvířete v novém občanském zákoníku (14 %), jak uvádí graf č. 10, a s právem vstoupit na cizí pozemek ke stíhání zvířete (10 %) podle grafu č. 13. U dalších otázek ke zjištění znalosti nové právní úpravy úspěšnost správných odpovědí přesahuje vždy 60%. Celková znalost nové právní úpravy je 61 %. Zjištěný výsledek šetření hypotézu č. 2), že znalost nové právní úpravy je nedostatečná, spíše vyvrací.



Graf 24: Znalost nové právní úpravy

Zdroj: Vlastní zpracování

6. Diskuze

Znalost nové právní úpravy je pro vlastníky zvířat nebo pro osoby, kterým jsou zvířata svěřena, velmi důležitá. Autorka se domnívá, že lidé si často neuvědomují důsledky, které mohou nastat v souvislosti s vlastnictvím zvířete. Při pouhé procházce se psem může dojít k nehodě, která bude mít zásadní dopad na budoucí život vlastníka zvířete i poškozeného.

Jak vyplynulo také z dotazníkového šetření, v současné době většina lidí vlastní nějaké zvíře. Ti, kteří zvíře nevládní, se s problematikou zvířat mohou ve svém životě setkat například v postavení poškozeného, nálezce, pronajímatele nebo souseda.

Autorka spatřuje nedostatek v pojmové roztříštěnosti definice zvířete. Jiné definice a kategorie zvířat jsou uvedeny v soukromoprávní úpravě a jiné ve veřejnoprávních předpisech.

Autorka se domnívá, že některá ustanovení v zákoně nemohou být dostatečně aplikovatelná v praktickém životě, například vstup na cizí pozemek a stíhání zvířete. Může dojít k napadení stíhající osoby jiným zvířetem na cizím pozemku. Dále se jedná například o situaci, kdy osoba v horkém letním počasí spatří trpící zvíře v autě a rozbije okno. Jak vyplývá z nového právního postavení zvířete, osoba zachraňující zvíře nemá povinnost rozbíté okno auta uhradit. V praxi bude tato situace ale problematická, vlastník auta může zachránce napadnout, případně se z otevřeného auta něco ztratí. Přehřáté a podrážděné zvíře může také zaútočit na svého zachránce. Z těchto uvedených důvodů je přivolání policie samozřejmě jednodušší, jak také vyplývá z dotazníkového šetření u respondentů, nejčastější. Další problematickou oblastí je únik ryb do jiných rybníků a případné poskytování peněžní náhrady od jiného vlastníka soukromého rybníka.

Jako problematické autorka spatřuje ustanovení týkající se povinnosti obce po nabytí vlastnického práva ke zvířeti zaplatit nálezci nálezné. Pro obce tím vznikají další náklady i za případné ocenění zvířete. Pro malé obce představuje finanční zátěž se o zvíře postarat a hradit náhrady v útulku zvířat.

Autorka spatřuje jako velmi pozitivní úpravu nabytí vlastnického práva ke zvířeti po dvou měsících od ohlášení nálezu zvířete obci. Na druhou stranu může nastat situace,

kdy se zvíře při cestování ztratí. Dohledání zvířete bývá obtížné, proto je velmi důležité řádné označení zvířete.

Velmi kladně lze hodnotit ustanovení pro nájemce, které v předchozí právní úpravě chybělo, a to právo nájemce chovat zvíře v bytě. Při zpětné reakci od respondentů v pozici nájemců s většími psy bylo zjištěno, že i v současné době se pronajímatelé zajímají před uzavřením nájemní smlouvy, zda nájemce vlastní psa. Smlouva v některých případech potom nebývá uzavřena.

U úpravy škody způsobené zvířetem se autorka domnívá, že není dostatečně ošetřena situace, kdy poškozený sám svým chováním zvíře vyprovokuje, vydráždí. Vlastník odpovídá i za výběr osoby, které zvíře i na malou chvíli svěří. Také osoba, která převezme dohled nad zvířetem, by si měla uvědomit, zda je dostatečně schopna zabránit případné škodě. Autorka se domnívá, že by nemělo být zproštění odpovědnosti u chovatelů a u osob, kteří mají zvíře k výdělečné činnosti, protože právě chovatelé by měli být odborníky a jednat s veškerou znalostí a pečlivostí.

Vyplňování dotazníkového šetření bylo podnětem k dalšímu zájmu o danou problematiku, mnoho respondentů projevilo zájem o znění správných odpovědí v dotazníkovém šetření.

7. Závěr

V této práci bylo zpracováno právní postavení zvířete v novém občanském zákoníku č. 89/2012 Sb. se zaměřením na jednotlivá ustanovení o zvířeti v paragrafovém znění. V práci byly pomocí dotazníkového šetření zjištěny a identifikovány názory občanů na právní postavení zvířete podle zákonné úpravy. K naplnění tohoto dílčího cíle byly zvoleny otázky tak, aby reflektovaly jednotlivou problematiku v práci.

Stanovená hypotéza č. 1) byla potvrzena, všichni dotazovaní se domnívali, že občanský zákoník právní postavení zvířete zvyšuje a představuje posun k větší ochraně zvířete a jeho potřeb. Zjištěný výsledek šetření hypotézu č. 2), že znalost nové právní úpravy je nedostatečná, spíše vyvrátil. Komparací teoretických a praktických poznatků bylo zjištěno, že respondenti byli dostatečně obeznámeni se zásadní problematikou právní úpravy nálezu zvířete, nabytí vlastnického práva ke zvířeti, škody způsobené zvířetem a náhrady při poranění zvířete. Respondenti projeví nízkou znalost v teoretické oblasti u definice zvířete. Hypotéza č. 3), že osoby žijící v domě vlastní více zvířat než osoby žijící v bytě, se potvrdila.

Dalším dílčím cílem bylo srovnání staré a nové úpravy a celkové shrnutí nové právní úpravy. Status zvířete se v České republice v nové právní úpravě po vzoru evropských vyspělých zemí výrazně zvýšil, živé zvíře se nepovažuje za věc jako v předchozí právní úpravě, ale za smysly nadaného živého tvora a ustanovení o věcech se použije pouze, pokud to nebude odporovat povaze zvířete. Na rozdíl od veřejnoprávních předpisů občanský zákoník pojal zvíře v širším hledisku a rozlišil své vlastní kategorie zvířat pro potřeby vlastnického práva.

V oblasti úpravy omezení vlastnického práva by měla být podle rozhodnutí Nejvyššího soudu v ČR z roku 2015 judikatura předchozí právní úpravy ve věcech imisí v zásadě použitelná i pro současnou právní úpravu. Občanský zákoník výslovně upravil škodu způsobenou zvířetem. Liberační důvod vymezil pouze pro určitý okruh zvířat a jejich vlastníků, v ostatních případech nemá vlastník zvířete žádnou možnost vyvinění, poškozený pouze prokáže, že mu zvíře způsobilo škodu. Současná úprava škody způsobené zvířetem vychází z judikatury k předchozí právní úpravě podle zák. č. 40/1964 Sb. Již dřívější soudní rozhodnutí řešila prevenční povinnost vlastníka zvířete. Dá se předpokládat, že nyní budou soudy rozhodovat podobně. Zatím není dostatek současné

judikatury k nové právní úpravě. Náhrada při poranění zvířete v předchozí právní úpravě nebyla výslovně upravena, nově byl stanoven u náhrady škody při poranění zvířete rozsah a způsob náhrady. Tento krok jistě znamenal výrazné zlepšení postavení zvířete. Problémem však může být výklad ustanovení, jaké náklady by vynaložil rozumný chovatel, zákon to blíže neupravuje. Pozitivní je ustanovení o ceně zvláštní oblíbenosti, které může být aplikováno při poranění nebo usmrcení zvířete. Toto ustanovení je však podmíněno svévolí nebo škodolibostí škůdce, nebude se tedy vztahovat na případy bez splnění této podmínky, například na běžné nedbalostní nehody. Také náhrada nemajetkové újmy se bude hradit pouze v případech, pokud škůdce způsobí újmu protiprávním činem. Teprve budoucí rozhodovací činnost soudů ukáže, jak se tato problematika bude řešit v praxi.

Aplikačním cílem práce bylo navržení opatření k odstranění případných nedostatků v právní úpravě. Občanský zákoník neřeší případy náhrady škody, kdy vlastník zvíře opustí, přestane se o něj starat. Nastalý problém měl být řešen novelizací, jako součást tzv. urgentní novely z roku 2014, a to v navrhovaném novém ustanovení § 2938a. V současné době v poslanecké sněmovně projednávaný návrh novely občanského zákoníku žádnou úpravu ustanovení týkající se zvířat neobsahuje. Mezi možné opatření k odstranění nedostatků v právní úpravě je vyřešit problém v souladu se stanoviskem České advokátní komory k novelizačnímu návrhu, a to novelizací přímo stávajícího § 2933 o.z.. Do tohoto ustanovení, které upravuje odpovědnost vlastníka za škodu způsobenou zvířetem, začlenit také odpovědnost osoby, která zvíře opustila.

Lze shrnout, že změna právního statusu zvířete významně právní postavení zvířete zvýšila a je v souladu se současným postojem lidí ke zvířatům.

8. Seznam použité literatury

8.1 Odborná literatura

HULMÁK, M. *Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055-3014).* Komentář. C. H. Beck, 2014. 2080 s. ISBN 978-80-7400-287-8

KOUKAL, P., ZAHOŘOVÁ, E., NOVOTNÝ, P. *Nový občanský zákoník. Náhrada škody.* Praha: Grada, 2014. 144 s. ISBN 978-80-247-5165-8

MÜLLEROVÁ, H., STEJSKAL, V. *Ochrana zvířat v právu.* Praha: Academia, 2013. 490 s. ISBN 978-80-200-2317-9

RYŠÁVKOVÁ V., BENÁTČANOVÁ P., PRUDÍKOVÁ D., KORBEL F. *Nový občanský zákoník úplně pro všechny.* Grada, 2014. 304 s. ISBN 978-80-247-5157-3

SPÁČIL, J., a kolektiv. *Občanský zákoník III. Věcná práva (§ 976-1474).* Komentář. C. H. Beck, 2013. 1280 s. ISBN 978-80-7400-499-5

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA J. a kolektiv. *Občanský zákoník - Komentář - Svazek I (§ 1 až 654).* Wolters Kluwer, 2014. 1736 s. ISBN 978-80-7478-370-8

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA J. a kolektiv. *Občanský zákoník - Komentář - Svazek III (§ 976 až 1474).* Wolters Kluwer, 2014. 1328 s. ISBN 978-80-7778-546-7

ŠVESTKA, J., DVOŘÁK, J., FIALA J. a kolektiv. *Občanský zákoník - Komentář - Svazek VI (§ 2521 až 3081).* Wolters Kluwer, 2014. 1516 s. ISBN 978-80-7478-630-3

8.2 Právní předpisy

Císařský patent č. 946/1811 Sb. z. s., obecný zákoník občanský

Evropská úmluva o ochraně zvířat zájmového chovu č. 19/2000 Sb. m. s.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání

Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči

Zákon č. 162/2003 Sb., o zoologických zahradách

8.3 Internetové zdroje

2007. Dotazník. *dotaznik-online*. [Online] AccArt, s.r.o., 2007. [Citace: 20. 10. 2015.] <http://www.dotaznik-online.cz/uzavrene-otazky.htm>

2012. Důvodová zpráva k NOZ - Nový občanský zákoník. *Justice*. [Online] 2012. [Citace: 21. 2. 2016.] <http://obcanskyzakonik.justice.cz/images/pdf/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

2015. Právo: Ze života zvířat. *dTest: Nezávislé testy, víc než jen recenze*. [Online] 29. 1. 2015. [Citace: 14. 2. 2016.] <https://www.dtest.cz/clanek-4133/pravo-ze-zivota-zvirat>

Honitba. *Wikipedia: the free encyclopedia*. [online]. 2001- [Citace: 11. 2. 2016.] <https://cs.wikipedia.org/wiki/Honitba>

COUFALÍK, O. *Survio.com* *Survio.com: Dotazník zdarma | Vytvořit online dotazník*. [Online] 2012. [Citace: 5. 2. 2016.] <http://www.survio.com>

ČAK, odbor vnějších vztahů. Návrh urgentní novely občanského zákoníku a stanovisko ČAK k němu. *Česká advokátní komora*. [Online] 4. 12. 2014. [Citace: 5. 2. 2016.] <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=13727>

ČR, Ústavní soud. Nález Ústavního soudu - III. ÚS 2278/07. *Ústavní soud*. [Online] 5. 8. 2010. [Citace: 14. 12. 2015.] <http://nalus.usoud.cz/Search/ResultDetail.aspx?id=66970&pos=1&cnt=1&typ=result>

ČR, Nejvyšší soud. Rozhodnutí NS - 25 Cdo 3117/2006; 25 Cdo 2432/2008. *Nejvyšší soud ČR*. [Online] 4. 6. 2008. [Citace: 24. 2. 2016.] http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/1CAE100791A5C865C1257A4E00691335?openDocument&Highlight=0

ČR, Nejvyšší soud. Rozhodnutí NS - 25 Cdo 3516/2007. *Nejvyšší soud ČR*. [Online] 17. 3. 2009. [Citace: 26. 2. 2016.] http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/70DE00A0156C9DEEC1257A4E006AC920?openDocument&Highlight=0

ČR, Nejvyšší soud. Rozhodnutí NS - 25 Cdo 5030/2007. *Nejvyšší soud ČR*. [Online] 24. 2. 2010. [Citace: 30. 1. 2016.]

http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/3259870358E932DDC1257A4E0065DBE5?openDocument&Highlight=0

ČR, Nejvyšší soud. Rozhodnutí NS - 25 Cdo 2121/2011. *Nejvyšší soud ČR*. [Online] 29. 1. 2013. [Citace: 26. 2. 2016.]

http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/ED38F95AF51C2571C1257B1D003C1D87?openDocument&Highlight=0

ČR, Nejvyšší soud. Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 občanského zákoníku). *Nejvyšší soud ČR*. [Online] 2014. [Citace: 30. 1. 2016.] http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/Methodika

ČR, Nejvyšší soud. Metodika k náhradě nemajetkové újmy na zdraví (bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 2958 občanského zákoníku). *Nejvyšší soud ČR*. [Online] 2014. [Citace: 30. 1. 2016.]

[http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/93e375467cbe0a12c1257cba003e85e7/\\$FILE/A%20-%20Preambule%20-%20Sb%C3%ADrka.002.pdf/A%20-%20Preambule%20-%20Sb%C3%ADrka.pdf](http://www.nsoud.cz/JudikaturaNS_new/ns_web.nsf/93e375467cbe0a12c1257cba003e85e7/$FILE/A%20-%20Preambule%20-%20Sb%C3%ADrka.002.pdf/A%20-%20Preambule%20-%20Sb%C3%ADrka.pdf)

ČR, Nejvyšší soud. Rozhodnutí NS - 8 Tdo 1509/2014. *Nejvyšší soud ČR*. [Online] 14. 1. 2015. [Citace: 26. 2. 2016.]

http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/C2488FA5904C47D3C1257E0B002A6F70?openDocument&Highlight=0

ČR, Nejvyšší soud. Rozhodnutí NS - 22 Cdo 3940/2014. *Nejvyšší soud ČR*. [Online] 29. 4. 2015. [Citace: 15. 10. 2015.]

http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/6D8EBD66AB3DAF89C1257E9A00462C99?openDocument&Highlight=0

DEMČÁK, M. Vytvořit dotazník | Vyplňto.cz - řešení pro online průzkumy. *vyplňto.cz*. [Online] 2008 - 2015. [Citace: 10. 11. 2015.] <https://www.vyplnto.cz/>

GROSPÍČ S., BEBAROVÁ Z., FILIP V. Sněmovní tisk 5. *Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna*. [Online] 30. 10. 2013. [Citace: 12. 2. 2016.] <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&T=5>

KESSLER, T. Přestává být zvíře věcí? Aneb krátký exkurz do právní úpravy zvířat v novém občanském zákoníku. *epravo.cz*. [Online] 19. 4. 2012. [Citace: 20. 9. 2015.] <http://www.epravo.cz/top/clanky/prestava-byt-zvire-veci-aneb-kratky-exkurz-do-pravni-upravy-zvirat-v-novem-obcanskem-zakoniku-82444.html>

MENSCHIK, T. Otec právní revoluce. *Česká advokátní komora*. [Online] 16. 12. 2013. [Citace: 6. 11. 2015.] <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=12341>

MIKYSEK, P. Pojetí zvířat v nové legislativě. *Klub chovatelů severských plemen*. [Online] [Citace: 10. 7. 2015.] http://www.polar dogs.org/clanek_31.html

MUNDL, P. „Urgentní“ novela občanského zákoníku je v připomínkovém řízení. *EPRAVO.CZ*. [Online] 1. 12. 2014. [Citace: 8. 2. 2016.] <http://www.epravo.cz/top/clanky/urgentni-novela-obcanskeho-zakoniku-je-v-pripominkovem-rizeni-96230.html>

PAVLORKOVÁ, E. Jakou žalobu podat při obtěžování hlukem? *Frank Bold*. [Online] 8. 1. 2016. [Citace: 8. 2. 2016.] <http://frankbold.org/poradna/kategorie/hluk/rada/jakou-zalobu-podat-pri-obtezovani-hlukem>

SPÁČIL J., HRABÁNEK D. Sousedská práva: Imise. *Bulletin advokacie, odborný právní portál*. [Online] 28. 12. 2015. [Citace: 7. 2. 2016.] <http://www.bulletin-advokacie.cz/sousedska-prava-imise>

VRCHA, P. K označování "starého" a "nového" občanského zákoníku. *Pavel Vrcha, soudce NS ČR*. [Online] 26. 2. 2014. [Citace: 5. 7. 2015.] http://vrcha.webnode.cz/news/k-oznacovani-stareho-a-noveho-obcanskeho-zakoniku/?utm_source=copy&utm_medium=paste&utm_campaign=copypaste&utm_content=http%3A%2F%2Fvrcha.webnode.cz%2Fnews%2Fk-oznacovani-stareho-a-noveho-obcanskeho-zakoniku

9. Přílohy

Vážená paní/vážený pane,

dovoluji si Vás poprosit o vyplnění následujícího dotazníku. Tento dotazník je součástí mé bakalářské práce na téma Právní postavení zvířete v novém občanském zákoníku. Dotazník je zcela anonymní a výsledky šetření budou použity pouze pro výzkumné účely bakalářské práce.

Děkuji, Aneta Tenklová

1. Jste muž nebo žena?

- muž žena

2. Váš věk?

- do 20 do 30 do 40
 do 50 do 60 do 70
 nad 70

3. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní střední bez střední s maturitou
maturity
 vysokoškolské

4. Žijete v:

- bytě domě

5. Vlastníte nějaké zvíře?

- ano ne

6. Kolik zvířat vlastníte?

7. Jaké zvíře vlastníte?

- pes kočka králík

- | | | |
|---------------------------------|----------------------------------|--|
| <input type="checkbox"/> kůň | <input type="checkbox"/> slepice | <input type="checkbox"/> prase |
| <input type="checkbox"/> křeček | <input type="checkbox"/> žádné | <input type="checkbox"/> jiné <input type="text"/> |

8. Co pro vás vaše zvíře znamená?

- | | | |
|--|--|--------------------------------------|
| <input type="checkbox"/> mazlíček | <input type="checkbox"/> finanční
příjem/chov | <input type="checkbox"/> společník |
| <input type="checkbox"/> člen rodiny | <input type="checkbox"/> zátěž | <input type="checkbox"/> zvíře nemám |
| <input type="checkbox"/> jiné <input type="text"/> | | |

9. Souvisí vaše zaměstnání se zvířaty?

- ano ne

10. Jak si myslíte, že je zvíře definováno podle nového občanského zákoníku?

- „každý živý obratlovec kromě člověka (nikoli však plod nebo embryo)“
- „zvířata jsou stejně jako člověk živými tvory, schopnými na různém stupni pociťovat bolest a utrpení, a zasluhují si proto pozornost, péči a ochranu ze strany člověka“
- „živé zvíře má zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor“
- živé zvíře je považováno za věc

11. V horkém letním počasí uvidíte v uzavřeném autě trpící zvíře (pes...) - co uděláte?

- ihned rozbiju okno
- zavolám policii
- vyčkám na majitele
- nevšímám si ho

12. Obtěžuje vás nějaké zvíře (a s ním spojené okolnosti) v okolí?

- pronikání zvířat na pozemek
- hluk
- zápach
- neobtěžuje
- jiné

13. Co budete dělat, když vaše zvíře uteče na jiný pozemek?

- zazvoním na vlastníka pozemku a vyčkám

- vstoupím na cizí pozemek a zvíře stíhám
- vyčkám, až se zvíře vrátí samo
- počkám, až mi ho majitel pozemku sám vrátí

14. Co uděláte při nálezu zvířete, kde je zjevné, že má vlastníka (ale neznáte ho)?

- oznámím obci/městskému úřadu
- zavolám policii
- budu o zvíře pečovat, dokud se nepřihlásí vlastník
- předám do útulku
- neudělám nic
- nechám si ho

15. Nechali byste si říct o nálezném?

- ano ne

16. Po jaké době si myslíte, že můžete nabýt vlastnického práva ke zvířeti?

- po 2 měsících
- po 3 letech
- po 2 týdnech
- ihned

17. Setkal jste se se zákazem chovu zvířete v bytě?

- jako nájemce/podnájemce
- jako pronajímatel
- jako poškozený soused
- při výkonu povolání
- nikdy

18. Cizí zvíře zničí vaši věc. Na co si myslíte, že máte nárok?

- na uvedení věci do původního stavu
- finanční náhradu zničené věci
- mohu si vybrat mezi uvedením věci do původního stavu a finanční náhradou zničené věci
- žádná z uvedených

19. Odpovídá vlastník zvířete za škodu způsobenou zvířetem, které se vlastníkovu zatoulalo?

ano

ne

20. Pokud se prokáže nezanedbání, může se někdy vlastník zvířete náhrady škody zprostit?

- v případě domácího zvířete, které slouží k povolání
- v případě pomocníka pro osobu se zdravotním postižením
- nikdy

21. Na co máte nárok, pokud vás cizí zvíře zraní nebo vám způsobí nehodu?

- bolestné
- náklady spojené s péčí o zdraví
- náhrada za ztrátu výdělku
- náhradu ztíženého společenského uplatnění při trvalých následcích

22. Pokud vám cizí zvíře zraní vaše zvíře, máte nárok na:

- náhradu účelné a rozumné léčby
- náhradu za ušlý zisk v případě chovných zvířat
- náhradu veškeré léčby včetně estetické
- náhradu nemajetkové újmy
- náhradu ceny zvláštní obliby

23. Myslíte si, že občanský zákoník právní postavení zvířete zvyšuje a představuje posun k větší ochraně zvířete a jeho potřeb?

ano

ne